Regd. No. H 18. ఏడిప్రతి 30 పైసలు శుక్రవారం 16-2-78

"శోధన్"
ఫుడ్ ప్రైమర్
క్రొత్తకొయ్యకు కవచంలాంటిది
మొదటిపూత పూయుటకు వ్యక్తే
కంగా తయారుచేయబడిన రంగు
ఎండవానలనుండి కొయ్యను కాపా
డును తయారుచేయువారు:
శోధన్ పెయింట్సు,
శోధన్ నగర్ - నెల్లూరు-3
ఫోన్ నెం 606.

జమీన్ రైతు

స్థాపకులు : నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడుగారు
సంపుటి 45 సంపాదకుడు : నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి సంచిక 6

తెల్లహంస
విత్తనాలు
నాణ్యమైన అధికదిగుబడినిచ్చే ధాన్యం రకం. 110 రోజులకే పండింది. విత్తనాలు కావలిస్తే నావద్ద వున్నాయి. ఆదర్శరైతుగో విదాని దవటు.

ఢిల్లీ చర్చలు- రాష్ట్ర పరిస్థితులు

సంతోషకరమైన విషయం- కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు, ప్రధానితో తాము జరిపిన చర్చలు సంతృప్తిని కల్గించాయని, అలా జనకంగావున్నాయనిమా త్రిమంత్రిత్రయం- జనిరెడ్డి, కృష్ణమూర్తి నాయుడు, మూర్తి రాజా- వ్యక్తపరిచారు. ఆశాభంగం తో కాకుండా, ఆశాజనకంగా తిరిగిరావడం ఎంత సంతోషకరమైన విషయమో చెప్ప లేము. ఏ చిన్న వ్యతిరేక కారణమైనా వుద్రేకంగా పరిణమించే పరిస్థితుల్లో ఈ సుముఖత ప్రత్యేకంగా ఆనంది చదగింది.

ఈ ముగ్గురు మంత్రుల చేపట్టిన సంధానం అతిసున్నితమైనది. విశేషంగా ఢిల్లీ సంప్రతింపులకై బయలుదేరిపోవడం రాష్ట్రంలోవున్న పరిస్థితుల్లో సాహసమైన కార్యమే. ఉద్యమాన్ని నడుపుతున్న ఐక్య కార్యాచరణసమితి ఇటువంటి సంధానంకు వ్యతిరేకం; దాని నాయకుడు శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డికూడా సంప్రతింపులకు సుముఖుడుగా మారినా, ఆయన నిర్మత షరతులతో కూడినది. ఇక కాంగ్రెసేతరవర్గాలు ముగ్గురు మంత్రులు ఢిల్లీకి పోవడంపై కారాలు మిరియాలు నూరుతున్నాయి; వారిమీద ఆగ్రహావేశాలను వెళ్ళగ్రక్కుతున్నాయి. ఆంధ్రసేన వంటి యువకసంఘం "వారిని తిరిగి రానివ్వండి..." అంటున్నాయి. ఈ ధోరణులన్నిటి దృష్టితో చూస్తే, ముగ్గురు మంత్రులు ఎంత సాహసించారో, ఎంత తెగువచేశారో విదితమవుతుంది.

అసలు సంప్రతింపులే లేకుండా రాష్ట్ర విభజన చేసివుండవచ్చు. కాని ఏ సమస్య వచ్చినప్పుడైనా, ఏ ఉద్యమం వచ్చినా చివరకు సంప్రతింపులతోగాని పరిష్కారంకాదు. భారతదేశానికి స్వాతంత్రం వచ్చిందంటే, సంప్రతింపులు జరక్కుండా రాలేదు; కేవలం ఉద్యమాలతోనే ప్రకటింపబడలేదు దాదాపు రెండు దశాబ్దాల పాటు అనేకసార్లు బ్రిటిష్‌ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు- భారతనాయకుల మధ్య సంభాషణలు, చర్చలు జరిగాయి. ఎన్నో సార్లు విఫలమయ్యాయి; ఒకసారి విఫలమైనంత మాత్రాన, మళ్ళీ జరక్కుండా పోలేదు. విఫలమైనాయి కాబట్టి, యిక మాట్లాడబోమని మన నాయకులు భీష్మించుకోలేదు. అదీకాక, విజయవంతమైన మొదటి చర్చలుకూడా, పరిపూర్ణ స్వాతంత్రాన్ని చేకూర్చిపెట్టలేదు. ఒక్కో సమావేశం, ఒక్కోసారి చర్చలు ఆశయసాధనకు దోహదకారులుగా వుంటూ, పరిపూర్ణ

—కొరవ 4 వ పేజీలో

వై. వి. రావు అస్తమయం

తెలుగు వెండితెరకు బంగారు కోలను గూర్చిన నటుడు, దర్శకుడు, నిర్మాత శ్రీ వై. వి. రావు (యరగుడిపాటి వరదారావు) కొంతకాలంగా అస్వస్థులుగావుండి, 18 తేదీ బెంగుళూరులో అకస్మాత్తుగా అస్తమించారు. వారి వయస్సు 70 సంవత్సరాలు. వారికి ఒక్క కుమార్తె గిరిజ (సినీ నటి) వున్నది.

శ్రీ వై. వి. రావు ప్రతిభ ఈ యువతరానికి తెలియక పోవచ్చు కాని, ఆ నలభైలలో సంచలనము సమ్మోహనము కల్గించిన నటుడు. ఆనాటి చిత్రాలు నేటి పాదా చెత్త స్టంటు చిత్రాలవంటివికాదు. సమస్య, సంస్కరణ ధ్యేయంతో కూడినవవి. వాటికి వై. వి. రావుగారి వంటివారు జీవాన్ని పోశారు. వై. వి. రావు తెలుగులోనేకాదు 'అరవ భూముల్లో కూడా పేరుతెలుసుకున్న గడుసు యువకుడు.' కన్నడ చిత్రదర్శకుడుగాకూడా

—కొరవ 4 వ పేజీలో

"రక్తం త్రాగుతాం"-ఆంధ్రసేనగర్జన!

'రక్తం త్రాగుతాం'- గర్జించింది ఆంధ్ర సేన. ఆ సింహగర్జన 'సింహపురి' కే సింహస్వప్నమైంది. స్తబ్దుగా వుండిన నెల్లూరుజిల్లా ఒక్కసారి ఉలిక్కిపడి, నివ్వెరపోయి, నిశ్చేష్టిత అయింది.

ఈవారం నెల్లూరుజిల్లా ఉద్యమ వార్తల్లో ప్రధానస్థానం 'ఆంధ్రసేన'ది. 'ఆంధ్రసేన' వ్యవస్థాపకుడు, రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు శ్రీ మాదాల జానకిరామ్ (ఒంగోలు) రాష్ట్ర సంఘ సహాయ కార్యదర్శిని కుమారి కె. సమత (విజయవాడ), గుంటూరు శాఖాధ్యక్షుడు శ్రీ ఉప్పలపాటి రామకృష్ణ సహాయ కార్యదర్శినులు కుమారి కె. జయశ్రీ, కుమారి ఎ. విజయలక్ష్మి, ప్రొద్దుటూరు శాఖాధ్యక్షుడు శ్రీ సి. రామకృష్ణారెడ్డి నెల్లూరు 'ఆంధ్రసేన' నాయకులు శ్రీ పి. బాలకృష్ణారెడ్డి, శ్రీ గి. సుధాకరరెడ్డి శ్రీ కె. హరినారాయణరెడ్డి శ్రీ శ్రీ బి రామమూర్తి, కుమారి బి. లలిత కుమారి, శ్రీ డి. మధుసూదనరెడ్డి జిల్లాగో, బాన్లో పరలుపెట్టి అగ్నిజ్వాలలు వర్షించారు.

14 తేది రాత్రి టౌను హాలు ఆవరణలో టౌను 'ఆంధ్రసేన' అధ్యక్షుడు శ్రీ బి సుధాకరరెడ్డి అధ్యక్షతన జరిగిన సభలో ఈ యువతీ యువకులు చేసిన ప్రసంగాలు వ్రక్కలోజానుండి చర్చనీయాంశాలైనాయి. ఎక్కడ నలుగురు గుమికూడినా ఆ వుపన్యాసాల మీద చర్చలే!

ఆ నిప్పుతునకలు కొన్ని వినండి—

శ్రీ మాదాల జానకిరామ్: "మహా ఉద్యమన్న బి. వి. సుబ్బారెడ్డి అంతు చిక్కడంలేదు. మాజీ కాంగ్రెసు మంత్రులు చేసినతప్పులవల్లనే 600 మంది ఆంధ్రులు మరణించారు. ప్రత్యేక రాష్ట్ర నినాదమిచ్చినా వారు నిజాయితీగా వుండటం లేదు. ఈ పరిస్థితుల్లో వారికొక హెచ్చరిక- మీరు ఉద్యమాన్ని వెన్నుపోటు పొడిస్తే 'ఆంధ్రసేన' కొదమసింహాలు మీ రక్తం చవిచూస్తాయి... 19 తేది వరకు గడువిస్తున్నాం. ఆలోగా ప్రత్యేకరాష్ట్రం రాకపోతే జరిగే విధ్వంసకాండకు మేము బాధ్యులం కాము. 2 లక్షల సింహాలున్నాయి ఆంధ్రసేనలో; చివరి సింహం నేలకొరిగేవరకూ పోరాడ్తాం... మంత్రివర్గంలో కొందేసిందిదాలక స్త్రీలకిచ్చింది కూడా లోంచేస్తున్నారు.దుశాసనచేష్టలు. కాబట్టి ఉద్యమంలో సకమంగా పాల్గొనండి... ఇందిరమ్మా! నీవు తుపాకులిచ్చి పంపితే తప్పులేదు; మేము సోదాలు ఉడ్లు తీసుకొంటే తప్పా?... మేము కఠినంగా సింహాలం, ప్రత్యేకవాదుల మీద ఎవరైనా చెయి వేసుకుంటే వారి రక్తం కళ్ళచూస్తాము... ఇక ఆయుధాలు చేపట్టక తప్పదు. నిరాహారదీక్షలవల్ల లాభంలేదు. కార్యరంగంలోకి దిగండి. రైళ్ళు, గూడ్సులు నడుస్తుంటే మీ కడుపులు రగుల్కపోవడం లేదా?... సిగ్గులేకుండా ఢిల్లీకి చర్చలకు వెళ్ళారు; వెన్నుపోటు పొడిస్తే వారి రక్తం, ప్రాణాలిచ్చిపాలం బలిగొంటాం... మేము పగలు పనిచేయం, రాత్రి పని చేస్తాం. ఒక బిడ్డ బాల్యం వాని పేర మామూలు అన్న ప్రోవాస్తె, లక్ష్యం నష్టం కల్గించినవాని పేరు సువర్ణాక్షరాల్లో వ్రాస్తాం. ...లభగా చితనం. అదిసిరి పోవాలి. పట్టీలు కాలిస్తే జీతాలు ఎక్కువ తీసుకోండి, కాని లంచాలు మానండి... ఇందిరమ్మను తిట్టగొడ్డంటున్నారు; ఈ మాజీ కాంగ్రెసువాదులు ఇటు కన్ను తున్నారు. రాజీనామాలేసిన తర్వాతకూడా మీకెందుకండీ కాంగ్రెసుమీద మమకారం?

...ఉద్యమం పతాకస్థాయిలో వుండగా వెన్నుపోటు పొడిస్తే సంహరించం"

కుమారి జయశ్రీ(ఈఅమ్మాయి వయసు 15 సంవత్సరాల లోపు):

"ఆనం వెంకటరెడ్డి ఇల్లు మొంచి గోతుల్లో వుంటుందనుకొన్నాం; కానీ ఇంతా దివ్యభవనంగా వుంది. అదే మా కోస్తా జిల్లాలో యితే అలాంటివార్ని ముక్కలుగా నరికిపారేసేవాళ్ళం ... ఈ రోజు మూడు గూడ్సులు నడుస్తుంటే బాధకలిగింది. రైళ్ళు తిరక్కూడదు. రైలుపట్టాలు తొలగించండి ... పెట్రోలు, నాటుబాంబులు, రైలుపెట్టెలో పని జరపాలి పగటికన్నా రాత్రే జరగాలి. శాంతియుతంగా వుంటే రాష్ట్రంరాదు. దౌర్జన్యంచేస్తేనే వస్తుంది... రేపట్నుంచి కారునం బరు ప్లేట్లుతీసి, దౌర్జన్యంగా పోనివ్వండి ... ఇందిరమ్మ గూండా. ఆమె కొంగుపట్టుకొతిరిగే ఎం. ఎల్. ఏలు గూండాలు."

కుమారి కె. సమత (ఈమె వయస్సు 18 సం॥లు దాటివుండదు.)

ఇందిరమ్మను 'గారు' అననకండి, 'అది' అనండి. గూడ్సు మీద కిరసనాయిలు పోసి మట్టిగొట్టిన మీకు యింకా ఆడపిల్ల వుపన్యాసం వింటూ కూర్చున్నారంటే సిగ్గుగావుంది...పోలీస్ స్టేషన్లు, పోస్టాఫీసులు, సెంట్రల్ ఆఫీసులు వున్నాయి; వెంటనే వాటిసంగతి చూసుకోండి. నిజమైన ఆంధ్రులైతే ఈ రాత్రికే చూసుకోండి... ఇందిరమ్మ ఆంధ్రదేశానికి వస్తే ఆమెను ఊరేగింపుకపోతే నేను రాజీనామాచేస్తాను. ఆమె మహిషాసుర మర్దని కాదు, తాటకి; ఆడదికాదు, మగకాదు. వీటాతో మీరేతెలుసుకోండి...మీరు సింహాల్లా మారతారో గాడిదల్లా మారతారో ఈ రాత్రికే తేల్చుకోండి...మహావిప్లవం వస్తుందన్న బి. వి. సుబ్బారెడ్డి ఎప్పుడు చిపోయాడు. అతను ముసలి నాయకుడు; వాళ్ల

—కొరవ 4 వ పేజీలో

నెల్లూరుసభలో సింహగర్జన చేస్తున్న కుమారి సమత

★ జమీన్‌రైతు ★

శ్రీ పరీధావి మాఘ శుద్ధ చతుర్దశి శుక్రవారం 16 2-73

నాయకుల కర్తవ్యం

ఢిల్లీలో సంప్రతింపులు ప్రారంభమై, రాష్ట్ర విభజనకు మార్గం సుగమమవుతున్నదా అనే వాతావరణంలో; రాష్ట్రంలో ఉద్యమం విధ్వంసక రూపాన్ని పొందుతున్నదా అనిపిస్తున్నది. గతవారం పదిరోజుల సంఘటనలు పరిశీలిస్తే ఆ విధంగా అభిప్రాయపడక తప్పదం లేదు.

నరసారావుపేటలో సమావేశమైన నాయకులు అన్నిపార్టీలతో కలసిన సంయుక్త కార్యాచరణ సంఘాన్ని ఏర్పాటుచేశారు. ఇందులో కాంగ్రెసేతరు; లచ్చన్న, తెన్నేటి విశ్వనాథం, పల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డిగార్లతో కూడిన ప్రతిపక్షాల కార్యాచరణ సమితి; జనసంఘంకూడా చేరినాయి. ఈ సంయుక్త కార్యాచరణ సమితి పద్నాలుగు అంశాలతో కూడిన కార్యక్రమాన్నికూడా ఇచ్చింది. ఈ కార్యక్రమం శాంతియుతంగా, వొప్పించేవిధంగా వుండాలని స్పష్టంగా పేర్కొన్నది. అంతేగాదు; ఉద్యమాన్ని విచ్ఛిన్నం చేయడానికి కైలు ఆంధ్ర వ్యాప్తిలు ధరించి, పోలీసు వ్యావహారాలు చేయడానికి పథకం వేస్తున్న విద్రోహపు దార్లను, స్వార్థపరశక్తులను కనిపెట్టి వుండవలసిందిగా ఉద్యమ నిర్వాహకులను ప్రత్యేకంగా హెచ్చరించింది.

నరసారావుపేట సమావేశానంతరం నాయకులు వ్యతిరేకంగా శాంతియుతంగా ఉద్యమాన్ని కొనసాగించవలసిందిగా విజ్ఞప్తిచేస్తున్నారు. కాని విజ్ఞప్తులపాటికి విజ్ఞప్తులు జరుగుతూనే వున్నాయి; దహనకాండలు, విధ్వంసక కృత్యాలు యథావిధిగా జరిగిపోతున్నాయి, రోజురోజుకు ఎక్కువవుతున్నాయి. రైళ్లను నడవనివ్వాలనిదని నరసారావుపేట సమావేశ కార్యక్రమం చెపుంది. కాని రైళ్లను పడగొట్టే కార్యక్రమం విస్తృతంగా అమలు జరిగింది. రైల్వే స్టేషన్లు, రైల్వే ఆస్తులు దగ్ధం గావించబడుతున్నాయి. టెలిఫోన్ ఎక్స్ఛేంజీ ను మామూలుగా పనిచెయ్య నివ్వవలసిందిగా నాయకులుకోరారు; కాని అవి బ్మారంగానే తగులబెట్టబడుతున్నాయి. ఎన్నోఆఫీసులకు నిప్పు పెట్టబడుతున్నది, రికార్డులు దహనం చేయబడుతున్నాయి; విలువైన పరికరాలు కాల్చివేయబడుతున్నాయి. కొన్నిచోట్ల దోపిడీలు ప్రారంభమైనట్లుకూడా వార్తలొస్తున్నాయి నిత్యం రాష్ట్రం నలుమూలలనుండి వస్తున్న ఈ వార్తలు వ్యసరయాలనుకలచివేస్తున్నాయి; భయకంపితులను చేస్తున్నాయి.

దేశచరిత్రలో నేకాదు, ప్రపంచ చరిత్రలో కూడా రైళ్ల రాకపోకలు ఇన్నిరోజులు ఆగిపోవడం జరగలేదు. ప్రభుత్వ బస్సులు బందు అయిపోయాయి; కొన్ని జిల్లాల్లో ప్రయివేటు రవాణాకూడా స్తంభింపచేయబడుతున్నది. పోస్టల్ సౌకర్యం అస్తవ్యస్తం అయిపోయింది; టెలిఫోన్లు పనిచేయడం పరిమితంగా నేవుంది. టెలిగ్రాఫ్ సౌకర్యమొక్కటే బయట ప్రపంచంతో కొంతవరకైనా సంబంధాన్ని కల్గిస్తున్నది. ఉద్యోగుల సమ్మెతో ప్రభుత్వంపనులే పూర్తిగా స్తంభించిపోయింది; రవాణా సౌకర్యాలు కల్పించిపోవడంవల్ల, రోడ్డురవాణా స్తంభనాదశలోనే భయసందేహాలున్నందువల్ల ప్రజా జీవితంకూడా స్తంభించిపోయింది. అన్ని వస్తువులకు కొరత ఏర్పడింది; ధరలు ఆకాశానికి పోతున్నాయి. మరికొన్ని రోజులు ఇట్లనే కొనసాగితే, తిండిగింజలుకూడా కరువై, ఆకలిచావులు సంభవించినా ఆశ్చర్యం లేదు.

కల్లోలంగావున్న పరిస్థితులవల్ల అన్ని వర్గాలు ఆర్థికంగా దెబ్బతిన్నాయి. ప్రతి ఒక్కరి ఆదాయమూ తగ్గిపోయింది; ప్రతిఒక్కరి బ్రతుకు బెరువు దెబ్బతిన్నది. రైతు తనపంటను అమ్ముకోలేకున్నాడు. ఆరుమాసాలు రాతింబవళ్ళు శ్రమించి, అప్పులపాలై వ్యవసాయం నడిపి ఫలితాన్ని అమ్ముకోలేకపోతే, బతికిపోతాడా. పొంతరైతుల ఆర్తనాదాలు వింటూనేవున్నాం. టవునులు అస్తవ్యస్తమైపోయినందువల్ల, ఎన్నో వృత్తులలో పొట్టకూటికి జీవనం సాగిస్తున్న పేద బిక్కి దిక్కుతోచని పరిస్థితిలో పడిపోయారు. టవున్లకు రాకపోకలు తగ్గిపోయిన కారణంగా, బస్సుల ఆదాయమూ అడుగంటింది వ్యాపారాలు మూతబడే స్థితికి వచ్చాయి. సమాజంలోని అన్ని వర్గాల స్థితి ఈనాడు నడుములు విరిగినట్లుగావుంది, పూసర పెట్టినట్లుగా వుంది. పూపిరి తిరగక ఊపిరాడకపోతున్నట్లుగా వుంది. ఈ పరిస్థితి వారికి దుర్భరంగా, దుస్సహంగావుంది.

ప్రజలు ఈవిధంగా పడరానిపాట్లు పడిపోతుంటే-ఈ పరిస్థితిని ఆసరాగా తీసుకొని లాభపడచూస్తున్నవర్గాలూ లేకపోలేదు. కొరతవల్ల కొంత పెరిగితే; దురాశతో మరింతగా ధర పెంచుతున్నారుకొందరు. పేదవాడి దీపానికి ఆధారమైన కిరోసిన్ లీటర్ రెండు రూపాయలవరకు పోయిందంటే, పరిస్థితి ఎంత విషమించిపోతున్నదో వూహించుకోవచ్చు. ఆహారధాన్యాలు దొంగ దాటుగా ఇతరరాష్ట్రాలకు యథేచ్ఛగా పోతున్నాయి. ఈ పరిస్థితులు ఇటనే కొంతకాలం కొనసాగితే, ఉద్యమం తమను హింసిచడానికి, దొంగవ్యాపారులను ప్రోత్సహించడానికనే అభిప్రాయం వర్గాల్లో కలిగే ప్రమాదం లేకపోలేదు. ఉద్యమాన్ని అన్నివిధాల సమర్థిస్తూ దానికి అండగా వుంటున్న ప్రజల్లో ఇటువంటి విరక్తిభావం రావడం మంచిదికాదు. ఉద్యమలక్ష్యం ప్రభుత్వ కార్యకలాపాలు స్తంభింపజేసి, ప్రత్యేక రాష్ట్రాన్ని సాధించడమేగాని; ప్రజల జీవితాల్ని స్తంభింపజేయడం కాదు. ప్రత్యక్షంగా, ఇప్పుడు ఉద్యమకారులు ఎక్కువగా ప్రజాజీవన స్తంభననే జరుగుతున్నది. ఈ వాస్తవాన్ని వారు గుర్తించాలి.

ఒకవైపు విధ్వంసకాండ; ఉద్రిక్త వాతావరణం. మరోవైపు సాధారణ జీవనం స్తంభించిపోవడం. దీంతో మధ్యతరగతి ప్రజలు, పేదవర్గాలు పరిస్థితిని తాళ్ళలేకపోతున్నారు; ఆందోళనచెందిపోతున్నారు; ఆవేదనపడిపోతున్నారు. ఈ పరిస్థితి మారకుంటే ప్రజలలో ఎటువంటి పరిణామం వస్తుందో చెప్పలేము. సంయుక్త కార్యాచరణ సంఘానికి సంబంధించిన నాయకులందరూ శాంతిని ప్రబోధిస్తున్నారు; చిత్తశుద్ధితోనే, రాగల ప్రమాదకర పరిణామాలను దృష్టిలో వుంచుకొనే వారు ఈ విధంగా ప్రబోధం గావిస్తున్నారని మా నమ్మకం. అందువల్లనే వారు ఏర్పాటుచేసిన ఉద్యమ నిర్వాహకులతోబాటు, విధ్వంసక కృత్యాలనుకూడా ఖండించాలి; ఖండించడమే చాలదు, జరక్కుండా చూడాలి; అటువంటి వాటికి సంబంధంలేదని ప్రజలకు తెలియజెప్పాలి. అంతేకాదు, ప్రజాజీవితం మామూలుగా నడవడానికి ఏ చర్యలు అవసరమో అవన్నీ తక్షణం తీసుకోవాలి. నాయకుల కర్తవ్యం ఇదే!

★ ★ ★ జనవాణి

రాష్ట్రపతి సలహా పాటించాలి!

ఇటీవల రాష్ట్రపతి శ్రీ వి. వి. గిరి తెనుగుజాతినుద్దేశించి చేసిన విజ్ఞప్తిని ఆంధ్రలోకం ఆదరించకపోవడం నిజంగా మన దురదృష్టం. ఒక్కసారి ప్రశాంతత యేర్పడితే, సమైక్యవాదులతో అన్నివిషయాలూ మాట్లాడుకోవచ్చు అనే ప్రతిపాదన ఈ పరిస్థితుల్లో ఎంతో విలువైనది; వాస్తవానికి దగ్గరగావున్నది. వి.వి. ప్రభుత్వానికి మంగళాచరణం పాడిందికూడా ప్రశాంత పరిస్థితులు ఏర్పడగలవనే అభిప్రాయంతోనే. ఇదికూడా గిరిగారి సలహామేరకే జరిగిందని 'హిందూ' పత్రిక వ్రాసింది. రాష్ట్రపతిగారిని గత మూడుసంవత్సరాలలో నేను కలసుకొన్నప్పుడల్లా నాకు వారితో కలిగిన అనుభవం-వారికి తెలుగువారిపట్ల వున్న ప్రేమ, ఆదరణ. ఇటీవల హైదరాబాదులో నేను శంకరగిరిని కలుసుకొన్నప్పుడు, ఆంధ్రలో జరుగుతున్నవాని పట్ల గిరిగారు ఎంతో బాధపడుతున్నారని, ఈసమస్యా పరిష్కారంపట్ల ఆయనెంతో ఆసక్తితో వున్నారని చెప్పారు. ప్రశాంత పరిస్థితులు నెలకొల్పడానికి, ఉద్యమనాయకులను ఢిల్లీలో సంప్రతింపులకు సిద్ధం చేయడానికి శంకరగిరి ఎంతో ప్రయత్నం చేశారుకూడా. వి. వి. సుబ్బారెడ్డి, బి. రెడ్డిగార్ల ఢిల్లీనుండి ఆహ్వానం రావడం దీని పర్యవసానమే కావొచ్చు. ఈ పరిస్థితుల్లో ప్రశాంతతను భగ్నంచేయడం రైళ్ళను పడగొట్టడం, పోస్టాఫీసులు ధ్వంసంచేయడం మంచిదికాదు. ప్రత్యేక రాష్ట్రం సిద్ధిస్తుందన్న ఆశ ఏర్పడిన తర్వాతకూడా విధ్వంసక చర్యలకు పాల్పడడం శ్రేయస్కరం కాదు. ప్రకాంత పరిస్థితులేర్పడితే తప్ప ఎంతకు ప్రత్యక్షంగా దొరవ తీసుకోవడంలేదు? ప్రశాంత పరిస్థితులేర్పడితే పరిష్కారానికి పూనుకొంటామన్నారు. ఇంతటి ఉద్రిక్త పరిస్థితుల్లోనే చేయని పరిష్కారం శాంతియుత వాతావరణంలో చేస్తారా? ఇకే తొమ్మిదిమంది మంత్రులు రాజీనామాలిచ్చినప్పుడు ప్రశాంత పరిస్థితులున్నాయికదా; అప్పుడు ఎందుకు పార్లమెంటులో బిల్లు ప్రవేశపెట్టారు? ఉద్యమాన్ని అణచడానికి, తన ప్రతిష్ఠ నిలుపుకొనేందుకు ప్రధాని ఆరుపుతున్న తంతుగా యిది కన్పిస్తుంది.

—బి. సుధాకర్

నెల్లూరు

లెక్చరర్, సర్వోదయకాలేజి

▲

ఎందుకీ కుంటిసాకులు?

ప్రధాని సమ్మెకు నీరెత్తినట్లు కూర్చోవడంలో అర్థమేమిటి? ఆంధ్రుడైన రాష్ట్రపతి ఎంతకు ... ప్రయోజనం ఏముంది? వ్యాపారసంస్థలే వు, వ్యాపారస్థులు యిబ్బంది పడుతున్నారు. వైద్యశాలలేవు, పేదలు గోడుగోడుమంటున్నారు. విద్యాలయాల్లేవు; విద్యార్థుల చదువులు పాడవుతున్నాయి. మహిళలు సైతం స్వాతంత్ర్య సమరసమయంలో కూడాలేని ఉత్సాహంతో 'జైఆంధ్ర' అంటూ ఉద్యమంలో ఉరుకుతున్నారు. ప్రధానిగారుమాత్రం మంత్రివర్గ విస్తరణతో రఘురామయ్య, వెంకటస్వామి కాళ్ళకు బంధాలువేసింది. అంతటితో ఉద్యమం చల్లారిపోతుందనుకున్నదేమో! అంతేగాక, రాష్ట్రపతి, ప్రధాని విదేశపర్యటనల్లో కాలయాపన చేస్తున్నారు. మీ రెండు కండ్ల నిర్లక్ష్యం?

గ్రామాలకు తపాలా లేనందున పత్రికలు రావడంలేదు రేడియోవార్తలు వింటామంటే అదోబాధ. ఆకాశవాణి ఆవరణలోని మారిపోయింది పి. వి. హయామే మేలు; సాంతీరు వార్తలు షురూగానైనా వచ్చేవి. శరీన్ హయాంలో రేడియో వార్తలు వినడం దగా పిస్తుంది.

ప్రజాజీవితం ఇట్లా స్తంభించిపోతుంటే యింకా ప్రధాని నిర్లక్ష్యంగా వుండడం న్యాయంకాదు. ప్రధాని తలతెంచాలి. ఆ స్థానం ముక్కలుచేయగాలేంది, పంతాలను రెడుగా బిల్లుగాలేనిది ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌ను విభజిస్తే దేశం బలహీన పడుతుందా? ఎందుకీ కుంటిసాకులు?

బిల్లుపాడు —ఎం. శ్రీనివాసరావు

▲

వెందోడు నిరాహారదీక్షా బృందం

"జమీన్‌రైతు" సంఘటన

9-2-73 'జమీన్‌రైతు' ను ఉద్యమకారులు శ్రీమతి శేబాల దమయంతమ్మ సమక్షంలో తగులబెట్టారని విన్నాను. ఆ పత్రిక నేను చూడాను. అందులో ప్రత్యేకాంధ్రోద్యమానికి వ్యతిరేకంగా

—కారవరిపేటలో

శివారెడ్డి పద్యాలు

రాష్ట్రవిభజన

విడిపెట్టమంటె విద్యార్థిబృందాలు
వూడబెరికితోలు వూనుకాయి,
పద్దుమొండికట్టు వదిలెయ్యమనితూసై
కల్లుగారుకతుంది ప్రయిమినిస్టు!

కంటికొడవలంటె దంచిదిలేనేల,
మాటలెక్కలేదు మంత్రులన్న,
నాడిలిపోద్ది స్టూడెంట్సుమాటెత్తె
అగిపోద్దిగుండె హడిలిపోద్ది!

అన్నివడిగినాక, అయ్యేదాపొయ్యేదా
తేలినాక, ఫలితంతెలిసినాక,
వుడుకుతగ్గినాక పట్టయత్తేసినిటి
విందుజేస్త కబో ముందుకొస్త.

భయముగుంది కలముపైటపెట్టాలంటే,
పత్రికలను న్యూసుపంపాలంటె
మునపుటాలలేదు ముందుకొచ్చేసింది
యుగాంతరమ్ము, వచ్చెనిదె ఎంక!

అగ్గిగుండమాయె అయ్యయ్యోసంగ్రామ
రంగమాయెతెలుగు రాజ్యలక్ష్మి
వన్నె దరిగెనుగదనెన్నాళ్ళుంటతుందో
ఫలిత మీవిధంగ గారీ మిస్తరో!

వస్తున్నవోలు, పంతమ్ముగనసై
పక్కప్రొద్దు రేడు దొక్కలాయె,
కాని పెద్దవాళ్ళు కష్టైపలెన్నారు
గరి? అంతలేర బ్రదరు! పదర

పిల్లల రాజ్యంచేస్తే
చల్లగ పరిపాలనమ్ము సాగిస్తంతే
కల్లారబాడమున్నటు
పల్లానము నటకరికి షబలాటం!

పద్మభూషణ్

ప్రాణయోగియిచ్చె పద్మభూషణవార్డు
రాష్ట్రపతిమనోడు రామహయుకు,
అతిశయోక్తికాదు అప్పిటినెల్లాప
పట్టణముకు క్రొత్త నామమమ్ము!

కప్పనమ్ముపైన కాస్మీరుశాల్వైతై,
దాచుకొనగవచ్చు ధనము సై,
వుత్తబిరుదకలిస్తె వొంగేదేమది
రాముసోమువేస్తు రైదార్లి!

విప్పగోర్నురు గోపాలరెడ్డి

చూపెమొగ్గ కృయా. పి. గోర్నురు-స్త
యిందిరమ్మపైవు, యిప్పవళ్ళ
ఆంధ్రపంపకాని, కామాటలీతంటె
బ్రతికి రాదు నీవు లక్షిలక్షి!

తప్పావొప్పా నీమచెప్పిపోలేడు
దాచుకోకమాటపాడినాడు
గోపలయ్య, ఎంత గుండెబ్బరపల్లి!
రాజాపైవు చదోకరకముపైవు!

ఉషాపరిణయము (జబ్బి)

సద్గుణాలరాశి సౌభాగ్యవతియుషా
రాణి ముద్దులొలుకు రామచిలుక,
బుద్ధికాలి కెగినవద్ది మా రాజగో
పాలరెడ్డి దొడ్డవస్తుక్యాల్లి!

బింధరాజకీయ విజ్ఞానవేత్తల్ని
పట్టకాలనరిగపంచెరన్ని
ఆడమగనుదాది అరుదొక్కపొయ్యాను,
కాపీ అప్పమెచ్చ కదిలివచ్చు.

కొండామనోజ (నార్త హైవూరు)

చూడదగినపెళ్ళి, సుబ్రహ్మణ్యంరెడ్డి
అందగాడుబియ్యి, అమనోజ
అనగులాలివుష్పు అందాలబొబ్బి
ముస్సుపైనబంతి నోమువంటు!

కంటికింపుగూర్చె కల్యాణమల్లమ్ము
పిండివంటకాల్కపిర్పుమాటె,
వండిచెయ్యినిది కొండరామిరెడ్డి
వొక్కపైతె వ్యాటరెగటుచేదు!

'జిమ్మిక్కైతు' మీద దాడి!

ఆవేశం ఒకరిది-అదృశ్యహస్తం ఎవరిది?

10 తేది, శనివారం. సమయం-మధ్యాహ్నం 12-45. స్థలం-'జిమ్మిక్కైతు' కార్యాలయం

అది మధ్యాహ్న విరామ సమయం గనుక మాకార్యాలయం మూతవేసివుంది. ఇద్దరుగుమాస్తాలుతప్ప మిగతావారు దరూ భోజనాలకు వెళ్ళారు. ఆ సమయంలో, తెరదివంచిన సందులనుండా 'పత్రిక వుందా?' అని అడుగుతూ ఒకరిద్దరు పిల్లకాయలు లోపలికివచ్చారు. అవాటు చెప్పే లోగానే 20, 30 మంది పిల్లకాయలు లోపల మోహరించారు. అంతమందిని చూసి విత్తరపోయిన మా గుమాస్తాను దబాయించి, నెట్టిపారేసి, ట్రెడ్‌లో స్వైరవిహారం చేశాయ. చేతికి దొరికినంతా విసిరికొట్టారు; పైపు కేసులద్దాలని కిందతోసి చిల్లావల్లా చేసేశారు; పేర్చివుంచిన పైపును ధ్వంసం చేశారు; పోస్టుకు సిద్ధంగావుంచిన కట్టల్లో దాదాపు వెయ్యికాపీలను తీసుకొని వెళ్ళిపోయారు.

మాకింపయం తెలిసి, మేము కార్యాలయం చేరేటప్పటికి 1 గంట అయింది. ట్రెడ్ విలువ తెలిసిన ఎవరికైనా ఆదృశ్యం చూస్తే గుండె చెరువవుతుంది. వెక్కనవును బొమ్మ చూడండి- ఆ నిరక్షరం మిమ్మే బోధపడ్తుంది. ఆ పనిచేసిన పిల్లకాయలు టౌనుహాల్లో వున్నారని తెలిసి మా వ్యతిరిది అక్కడికివెళ్ళి, 'జిమ్మిక్కైతు' మీద యిట్లా దాడిచేయడానికగల కోపకారణమేమిటో తెలుసుకోవచ్చునా- అని సౌమ్యంగా అడిగాడు. అప్పుడక్కడ సామూహిక నిరాహారదీక్షలు జరుగుతున్నాయి. దాదాపు 20,25మంది పిల్లకాయలు కోకాకోలా త్రాగుతున్నారు. వారిమధ్య రేబాల దమయంతమ్మ కూర్చొని ఏదో పత్రిక తిరగవేస్తూంది. ఆమె ఎదురుగా 'జిమ్మిక్కైతు' కట్టలు మండుతున్నాయి, బూడిదవుతున్నాయి. మా వ్యతిరిది అడిగిన ప్రశ్నకు ఒక విద్యార్థి యిచ్చిన సమాధానమిది- "మేమే 'జిమ్మిక్కైతు' మీద దాడిచేశాం. అది మా యిష్టం. మేము చేసేది చేసేదే. కారణాలు చెప్పాల్సిన అవసరం మాకులేదు."

'మీకు అగత్యం లేకపోవచ్చు, కాని మేము తెలుసుకోడానికైనా చెప్పవచ్చునుగదా' అని మా వ్యతిరిది అర్థించాడు. 'మీరు నచ్చాయిషీచెప్పం. వెళ్ళిపోండి' అన్నాడు ఆ విద్యార్థి. దమయంతమ్మ పక్కనున్న అమ్మాయిలతో ఏదోచెప్పి, నవ్వుకొంటుండింది. అంతలో మా వ్యతిరిది వచ్చేశాడు. వెంటనే దమయంతమ్మ బుర్రలోకూడా 'జిమ్మిక్కైతు' కాపీలు లంబాయి- అని పిల్లకారులకు గుర్తుచేసింది.

—కొరవ 5 వ పేజీలో

10 తేది ధ్వంసం గావింపబడిన జిమ్మిక్కైతు ప్లెన్‌లోని ఒకభాగం

ఉద్యమ వార్తలు, విశేషాలు

గూడూరు సభ

10 తేది గూడూరు పట్టణంలో సామూహిక నిరాహారదీక్షలు సాగాయి. ప్రతిరిది ప్రత్యేక వేషాలతో, తోరణాలతో అలంకృతమైనాయి. సాయంత్రం వుత్సవం, అనంతర సభ జరిగాయి. డాక్టర్ వై. వె. ప్రకాశరెడ్డి అధ్యక్షత వహించారు.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి చంద్రశేఖరరెడ్డి వుపన్యసిస్తూ – ప్రతిఒక్కరు ఒక్కో అర్జునుడు కావాలని, ప్రతిళ్ళకు పొయ్యేందుకు సిద్ధం కావాలని, విజయం తథ్యమని వుద్బోధకంగా మాట్లాడారు. జిల్లా ఆంధ్రసేన కన్వీనరు శ్రీ కె హనీనారాయణరెడ్డి - శాంతియుత పద్ధతుల్లో 3½ నెలలనుండి వుద్యమాన్ని నడిపి ఏమి సాధించలేక పోయామని, తీవ్రతరం చేయాలని వుద్బోధించాడు. రాష్ట్ర ఆంధ్రసేన అధ్యక్షుడు శ్రీ మాదాల రావకిరాం 15 తేది తర్వాత రైతు, ప్రభుత్వ బస్సులు, విమానాల, అకాశవాణి, దిలిఫోన్ ఎక్స్‌ఛేంజిలు పనిచేయకూడదని హెచ్చరించాడు. గూడూరు విద్యార్థి శ్రీ జి. మనిరామయ్య శాంతియుతంగా రాష్ట్ర సాధనకు కృషిచేయాలన్నాడు. ఈమారి సమర (విజయవాడ) ఇందిరాగాంధీ ఒక తాటికిన్నారు. ఈమారి విజయ (గుంటూరు), నెల్లూరు ఆంధ్రసేన నాయకుడు శ్రీ వెచ్చలపల్లి వాకృష్ణారెడ్డి వుద్యమాన్ని విప్లవమార్గంలో నడపాలని కోరారు.

శ్రీయుతులు కె. వి. ఆర్., ఎం. సుధాకరరెడ్డి, వై సి. రంగారెడ్డి, గుండాల పరంధామరెడ్డి, గాలంపల్లి అదిశేషశర్మ, ఎడ. : హాదేవయ్య, దువ్వూరు శేషయ్య గారలు వుద్యమాన్ని అహింసాయుతంగా నడిపించవలసిందిగా వుద్బోధించారు.

సభానంతరం 'ప్రైఅంధ్ర' నాటిక ప్రదర్శించబడింది.

కోటసభ

12 తేది రాత్రి కోటలో ఆంధ్రసేన అధ్వర్యాన బహిరంగసభ జరిగింది. శ్రీ లక్ష్మీనరసారెడ్డి సభకు అధ్యక్షత్వం, శ్రీనివాసులురెడ్డి ఆసనసభ్యుడుగా వున్నారు. కన్వీనరు రెడ్డిగారన్నారు. పండరు మేమిటో, ఎవరనుద్దేశించి అన్నాడోగాని, హత్యలనంటి నేరాలుచేసి జైలుపాలయినా ఆంధ్రరాష్ట్రం వచ్చినతర్వాత వదలిపెట్టి వేస్తారని అన్నారు.

ఈసభకుముందు ఆర్. ఎల్. రెడ్డిగారి అధ్యక్షతనే కొత్తపాళెంలో బహిరంగసభ జరిగింది. యూత్‌సొసైటీ పక్షంగా శ్రీ రామిరెడ్డి ప్రసాదరెడ్డి స్వాగతంచెప్పారు.

ఆంధ్రసేన వార్తలు

అత్మకూరు సర్కిల్ ఆఫీస్టెర్ వుద్యమవాదులను పొలిసుస్టేషనుకు పిలిచి, ఉద్యమవ్యతిరేక ప్రచారంచేస్తూ, సమై

—కొరవ 8 వ పేజీలో

రాజకీయ నాయకులను నమ్మకండి!

—శ్రీ కె. వి. ఆర్.

రాజకీయవాదులకు, రాజకీయేతరులకు ఎంతతేడా వుంటుందో 'ప్రైఅంధ్ర' సభల్లో శ్రీ కలవకూరు వెంకటరెడ్డి (కె. వి. ఆర్) చేస్తున్న ప్రసంగాలే నిదర్శనం. ఉద్యమంలో మమ్మరంగా పాల్గొంటున్న కె. వి ఆర్. మొదటినుండి శాంతియుత మార్గాన్నే ప్రబోధిస్తున్నాడు. ఇంతో విశేషం – రాజకీయ నాయకులు నిప్పులు కక్కే వ్యసంగాలు చేసినతర్వాత, అవేవీ నుండే కె. వి ఆర్. శాంతి ప్రవచనాలు వినిపించడం విశేషం. ప్రతి సభలోను అయన వుపన్యాసాలు భాధ్యతాయుతంగా వుంటున్నవి. వివిధ సభల్లో అయన వుపన్యాసాలలోని కొన్నిమాటలు ఇవి–

"రాజకీయ నాయకులను నమ్మకండి. వాళ్ళు చెప్పే దొకటి, చేసేదొకటిగా వుంటుంది. వాళ్ళివల్లనే దేశానికి అనర్థం

—కొరవ 8 వ పేజీలో

"ఉద్యమ నిర్వాహకులకు విజ్ఞప్తి"

"...ఈ ఉద్యమాన్ని అత్యున్నత నిరోధక పద్ధతులు ఎలా ఉపయోగించుకుంటున్నాయో గ్రహించటానికి ప్రభుత్వ కార్యాలయాలలో రికార్డును పరిశీలించటం గ్రహించవచ్చును. అదాయపుపన్ను ఎగవేత దారులు, అమ్మకంపన్ను ముదరాబేరీలు వారు, స్వంతవినియోగాల పరిమితి వివరాలను కప్పిపుచ్చే అలోచనగలవారు ఏ అవాంతర పరిస్థితైనా అధిక లాభార్జనకు మాత్రమే వినియోగించుకునేవారు ఉద్యమాన్ని పెడదారిన పట్టించి వారి పరిమిత ప్రయోజనాలకై నిరుపమానమైన త్యాగం చేస్తున్న యువకీయువతులను, విద్యార్థిని విద్యార్థులను, ప్రభుత్వోద్యోగులను బలిపెట్టడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారని తెలుసుకోవలసిన సమయం వచ్చింది. వ్యాప్తుత పరిస్థితి యిలాగే కొనసాగితే ప్రజలు సహనశక్తిని కోల్పోయి, ధృతిదెప్పి, సమాజనిర్మూలనకే పూనుకున్నా ఆశ్చర్యంలేదు.

"ఉద్యమనిర్వాహకైక విద్యార్థులు, ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రస్తుత పరిస్థితిని పరిశీలించి రవాణా సదుపాయాలను, రైళ్ళరాకపోకలను పునరుద్ధరించుటకు, ముఖ్య జీవితావసరవస్తువుల పంపకం సక్రమంగా జరిగే విధ్వంసం చేయడానికి అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవలసి వుంటుంది. వీరి త్యాగం నిరర్థకం కానివ్వరాదు. స్వార్థపరుల పన్నుగడలకు బలికారాదు. అత్యుదయ నిరోధకుల పలలో చిక్కుకోనరాదు. ప్రజలకొరకు సాగించే పోరాటంలో ప్రజలను బలియిచ్చినతరువాత ఎవరు అనుభవించేమాత్రం విమివుంటుంది? ఆందోళనను మాత్రం చేయవసరంలేదు. ఉద్యమాన్ని విరమింపవలసిందే. ప్రజలను బాధలకు గురిచేసే కార్యక్రమాలను అవడానికగల మార్గాలను మాత్రం అన్వేషించాలి."

('ఆంధ్రపత్రిక' 13 తేది సంపాదకీయం నుండి)

నెల్లూరు వదుచ్చట్లు

వివర్తకుడు

కలరా

కలరా తగ్గుముఖం పట్టి పోయే వ్యాధి పోలేదుకాని, దాపులు మాత్రం లేవు. నెల్లూరు కలరా ఆస్పత్రిలో ఈ వారంలో 8 మంది చేర్చబడగా, 8 మంది బాగై పోయారు; ఇద్దరుమాత్రం దిక్కిన్న పొందుతున్నారు

కలరా ఆస్పత్రి శేనవ్వడు, కలరా రోగులకు పిపిల్స్ పాక్టర్ గా ప్పగా సేవచేసి ది. ఇక్కడ 100-120 మంది రోగులకు చికిత్స జరిగింది; ఐదుమంది మాత్రం చనిపోయారట. కలరా రోగులకే కాదు, ఇతర రోగులకుకూడా ఎక్కువ భాగం ఇవ్వాలి ఈ ఆస్పత్రేదిక్కు.

రైళ్ల రాకపోకలు

గూడ్సు రైళ్ల రాకపోకలు 12 తేది పాక్షికమయ్యాయి. 16 తేది ఉదయం వరకు మొత్తం 50 ఇండ్లు రాకపోకలు సాగిందాయి. వ్యయాణీకులరైళ్ళు పున రుద్ధరించబడలేదు.

రిక్షాల సమ్మె

కరువులో అధికమానం అన్నట్లు, 15 శే నెల్లూరులో రిక్షాల సమ్మెజరిగింది. ఉద్యమంకోవంచాదా; కూడుగలు తగ్గిందా లా, నెల్లూరులో మూరు 1500 రిక్షాలు వున్నాయి.

వీరి వాదం, కోర్కెలో వ్యాయం వుంది. వుద్యమంల్లరిక్షాకార్మికుల ఆదాయం తగ్గిపోయింది. అటువంట్యాడు రోజూ మూడో నాలుగో కూడుగ చెల్లించుకోవలంటే అసాధ్యమైన పని. యజమానులూ పరిస్థితులుగమనించి పానుభూతిదా వ్యవహరించడం కాగుంటుంది.

నోట్సు

నెల్లూరు నవాబుపేట కావురస్తురాలు మె తా అనసూయమ్మ (వుఫ్ చలువాది అనసూయమ్మ) నెల్లూరు స్టోవాపవుస్ పేట వ్యాపారస్తుడు వెలంవల్లి వెంకటకృష్ణయ్యగారికి రూ. 3000 లు అప్పు యిచ్చివుండినది. ఇదిగాక అమె గూడూరు కావు స్రుకు కోట్టిం లవెంకట శేషయ్యగారికి రూ. 6600 లు ప్రొనోటు మీద అప్పు యిచ్చివు దినది వెల్లంవల్లి వెంకటకృష్ణయ్య తీసుకొనిన బాకీ స్టోవాపవస్ పేట కావురస్తుడు చలువాది త్వాల కృష్ణయ్యగారికి ను, అయన అనసూయమ్మ పద్ద డబ్బు ఇవ్వగా తీసుకొని ప్రొనోటు వ్రాసియ్యగాడు. సదరు చలువాది త్వాలకృష్ణయ్య అనసూయమ్మ తర్ర పెదనాయనకుమారుడ. అనసూయమ్మకు అమె తర్రకు మనస్పర్థలుగలిగి అయన రెండవ వివాహము చేసకొని అనసూయమ్మకు జీవనోపాటికాను కొంతడబ్బు అమెతర్ర యిస్తారు. అమెకల్లిగాదివలన కూడా కొంతడబ్బు నచ్చినది. అడబ్బును అప్పులిచ్చి, అందులకు వచ్చు వడ్డితో అమె జీవించుచున్నది. వేరు ఆధారము లేదు. ఆమెడబ్బును యిటులై అపహరించవలెనను దురుద్దేశ్యము యామెతర్ర స్వామిగుప్తవ్రతన్ను, చలువాది త్వాల కృష్ణయ్యకు కలిగి బల కట్కులవల్ని విఫలై గూడూరు కోర్టుగా పని చేయుచున్నది. లీలామోహనుగారు అనసూయమ్మ కొత్తల్లి మామరుడు. ఆ లీలామోహన్‌గారి సిపార్సుతో అయన కావాగా రైన కోట్టిం ల వెంకటశేషయ్యగారికి అనసూయమ్మ రూ. 6600 లు ప్రొనోటుమీద అప్పయిచ్చింది. చలువాది త్వాలకృష్ణయ్య అనసూయమ్మ తర్ర స్వామిగుప్త గూడూరు కోట్టిం ల వెంకటశేషయ్య, యం. లీలామోహన్‌గార్తతో అనసూయమ్మ బాకీలవిషయమై సంప్రతింపులు జరుపుచుండినారు.

29-1-78 తేదిన వెల్లంవల్లి వెంకటకృష్ణయ్యగారు తాను యిచ్చివలసిన ప్రొనోటుబాకీ అనసూయమ్మకు చెల్లించి ప్రొనోటు వున్నదా పూరివయినలుగా రద్దుచ్చాసి అనసూయమ్మ వ్రేలిముద్ర తీసుకొనారు. ఆదేసమయంలో తన లెక్కల్లుక్కలో కూడ విద్రోహయింది అమెవ్రేలి ముద్ర తీసుకొనారు అదిగాక తాను వదరు బాకీవిషయమై అమె యిచ్చిన కూడు అఫీసులో స్టేట్‌మెంటు కాలేనని చెప్పి వ్రాసితెచ్చియున్న కాగితము అనసూయమ్మ వ్రేలిముద్ర తీసుకొని అమెకు డబ్బుయిచ్చినారు. గూడూరు కోట్టిం ల వెంకటశేషయ్యకాను యిచ్చివలసిన ప్రొనోటు బాకీ యిచ్చెదనని అనసూయమ్మను గూడూరుకు పిలిపించి 2-2-78 దిన అమె ఎం. లీలామోహనుగారింటిలో వుండగా రాత్రి 9 గంటలప్పుడు వచ్చి ప్రొనోటులో బాకీ రద్దు వ్రాయి దినానని చెప్పి అనసూయమ్మ వ్రేలిముద్ర తీసుకొని వేరే వ్రాయించి తెచ్చిన కాగితములో కాను యిన్‌కంటాక్స్ ఆఫీసుకో దాఖలు చేసుటకు కావలెనని చెప్పి అమె వేలిముద్రను అట్లు వ్రాశితెచ్చిన కాగితములో వేయించినారు. అనసూయమ్మవారు చెప్పిన మాటలు నమ్మి వేలిముద్రలు వేసి డబ్బు తీసుకొనినది. అటుపిమ్మట అనసూయమ్మకు తన బంధుజాలము, స్నేహితులు ద్వారా తెలియటంతో తనభర్త స్వామిగుప్త వరప్ లక్ష్మీప్రసాదరావున్ను, చలువాది త్వాల కృష్ణయ్య, ఎం. లీలామోహను, కోట్టింగాల వెంకటశేషయ్య వీరందరు అనసూయమ్మను మోసముచేయనుద్దేశించికుట్ర చేసి అమె బాకీలు చెల్లించినట్టుచూపి; అన్ ఇంకాక్సు ఆఫీసులో దాఖలు చేయటకు అమెవేలిముద్ర కాకాలెనని మోసవిధముగా అమెకు హానికరముగా యేదో వ్రాయించి అమె వేలిముద్రలు వేయించుకొనినారని తెలిసి అమె వెల్లంవల్లి వెంకటకృష్ణయ్య, కోట్టింగాల వెంకటశేషయ్యగారలను కలసుకొని అమెనద్ద వేలిముద్రలు తీసుకొని కాగితములు తనకు వాపసు యిచ్చివేయగా వారికాకపక్షము అయిన వ్రాసి ఇచ్చెదమని అడుగగా వారు అమెకు సమాధానము చెప్పలేదు. అమెకు లీకాహానూ లిగి వాద్వారా తన వకీలుగారి ద్వారా రిజిష్టరు నోటీసులు 9-2-78 దిన్ని యిప్పించినది. కాని సదరు నోటీసులు యిచ్చిన పరిస్థితులో బాకీ అగునో కాదో అని సందేహించి ఈ వ్యవహారణ చేయించడమైంది అనసూయమ్మ నోటీసులు ఇప్పించిన విషయము తెలసికొనివచ్చి త్వాలక్రిష్ణయ్య, ఎం. లీలామోహనగారలు అమసూయమ్మ ఎక్కడికి వచ్చిదపోయిన, అమె చర్యలు కనిపెట్టుటకై మనుష్యులను ఏర్పాటుచేసి అమె వారి మోసపునాకి ఏమి చర్యలు తీసుకొనుచున్నదని తెలుసుకొనుటకై వని చేయుచున్నారు. అనసూయమ్మ యొ రి బాకీలు లేదు. అమె ఎవరిపేరతోనైని వీలాటి లెటరుగాని, సాధనములుగాని వ్యాయలేదు. ఇట్టు వీడైనా వున్నదని చెప్పి వారు చెప్పుకొనేయెడల అని కల్పన, సృష్టన...అని అమెను బద్దగి చవు

—కాసరం రామారావు,
అడ్వకేటు.

పత్రిక క్షమాపణ

నెల్లూరులో ఇంగ్లీషు త్రైమాసికపత్రిక ఒకటి దాడి జరిగి ది. 'బడ్జిమెంట్' అనేది ఆ పత్రిక. దాని 8 వేది సంచికలు తగుల బెట్టి ప్రెస్‌నకి ంది, వ్రాయ్రతులను స్వాధీనం చేసుకొని, ప పాపకుడిచేత క్షమాపణ చెప్పించారు.

ఆ సంచికలోని వ్రాతలు కామ వ్రాసినవిగావనీ; 'సింహపురి' సంపాదకుడు శ్రీ అకుల సుబ్రహ్మణ్యం వ్రాయగా శ్రీ ఓలీల్ (నెల్లూరు కాలిజ్ సంపాదకుడు) తిరుగ వ్రాసి ప్రెస్సు ద్వారా, పత్రికాలోకా కి తీవంపులు తెచ్చిందుకు క్షమించవల సిందని ఆసంపాదకుడు అంధ్రపేనసభలో వ్యాకవూర్వకంగా క్షమాపణ చెప్పుకున్నాడు. అకుటసుబ్రహ్మణ్యం శ్రీ సి.సి. సుబ్బరాయుడు అభినుగా, వుద్యనులో వుద్యతంగా పనిచేస్తుండిన వ్యక్తి. శ్రీ ఓలీల్‌కూడా అంతే

ఒపాత్రకేయుడనేవాడు బాధపడవలసిన, సిగ్గుపడవలసిన సందర్భమిదిగా!

గూడూరు క్లబ్బు

పి.ఆర్. క్లబ్ కార్యదర్శి పదవికిర్లబ్బు చరిత్రలో ఇసీని ఎరగనివిధంగా తీవ్రంగా పోటీజరిగింది. అడ్వొకేటు, మాజీ మున్సిపల్ కౌన్సలర్ శ్రీ వాలటి సుబ్బ రామిరెడ్డి 6 ఓట్ల మెజారిటీతో గెలిచాడు. పీటితో శ్రీ అనుమారెడ్డి దశరథరామిరెడ్డి పోటీచేసి ఓడిపోయాడు.

శ్రీ పొన్నలూరు కోటా రెడ్డి అధ్యక్షుడుగా, శ్రీ పూడిలక్ష్మీ నారాయణ సెక్రటరీగా మళ్ళీ ఏకగ్రీవంగా ఎన్నికైనారు.

కావలి మునిసిపాలిటీ
అభ్యర్థన

చేపట్టిన అభివృద్ధికార్యాలు అసంపూర్ణంగా వున్నాయికబట్టి, కౌన్సిల్ అసుస్నును ఒక సంవత్సరం పొడిగించమనట్లు వ్యక్తుత్వానికి ప్రభారసు చేయవలసిందిగా రాష్ట్రప్రభుత్వాన్ని అభ్యర్థిస్తూ- కన్న చైర్మన్ శ్రీ చక్కా సత్యనారాయణగుప్త అధ్యక్ష తన జరిగిన కౌన్సిల్ సమావేశం తీర్మానించింది. కౌన్సిల్ గడువు మార్చి కి అయిపోతుంది

రెండవకారు-
కలెక్టరు ప్రకటన

రాజ్యాంగ ప్రకారం ఈ సంవత్సరం కనిగిరి రిజర్వారుకింద 8 వేలు, సర్వేపల్లి రిజర్వాయరుక్రింద 4 వేలు, నెల్లూరు చెరువుకింద 2½ వేల ఎకరాలకోవాత్యం రెండవకారు యివ్వడానికి సాధ్యమని; ప్రస్తుతం సాగుచేసివున్న లేక్షైర్లకు, మంది సిబి చెరువుకు, పిల్లిపెరకుకు ముంపుచల్ల మొదలికారు సాగుకాభూములకుకూడా సిరు సరఫరా చేయవలకుండదని కలెక్టరుగారు తెలుపుతున్నారు. ఉద్యోగుల సమ్మెవల్ల రైతులను సమాచేళవరచలేకపోయామనిచెప్పుతూ; ఇతర వివరాలకు రైతులు ఆపీ కాసిల్దార్లను సంప్రదించుమని తెలుపుతున్నారు.

— —

ఢిల్లీ చర్చలు
(మొదటి పేజీ తరువ)

స్వాతంత్ర్యానికి దారితీయలేదు. చర్చలతో వుద్యమం ఆగలేదు; వుద్యమంవల్ల చర్చలు జరక్కుండాపోలేదు. అందోళన, చర్చలు అశయ సాఫల్యానికి దోహదాన్నాయి.

ఢిల్లీకి పోయిన మంత్రులు నాయకులు చెప్పిందా కితం లాపిరాడ్డానికి పోలేదు ఇంకవరకు పత్రికల ద్వారా మాట్లాడిన విషయాలను, వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాలను స్వయంగా వివరించడానికి పోయారు. రాష్ట్రంలో వున్న పరిస్థితి, ప్రజల అభిప్రాయాలు వివరించి చెప్పడానికి పోయారు కేంద్రనాయకులను సంప్రదించడానికి పోయారు.

మంత్రిత్రయం రాష్ట్రపతిపాలన అనివార్యమనే ప్రధానికి విన్నవించింది; దానికి తగిన చర్యలు తీసుకోమని ఉద్బోధించింది. ప్రధాన ంత్రికూడా కారు చెప్పినదంతా విన్నది. అతను కాదని వాదించలేదు, విభేదించలేదు; తనకున్న సాధకబాధకాలను వారికి వివరించింది. అమె వైఖరి మాత్రిమంత్రులకు వ్యతిరేకంగా లేదులేదు; పైగా వుత్సాహ కారణమయిందున్నాయి మొదటి సంప్రతింపులు రెండురోజులకు పొడిగించడానికి కారణమైందున్నాయి. ఇది శుభసూచకమనే భావించాలి.

ఢిల్లీ రంగం, రాష్ట్రంలో పిరుదర్వ ర్తింపవలసిన బాధ్యతలు గురుతరమైన దిగా వుంటాయి. నాయకుడుగా శ్రీ సుబ్బా రెడ్డిగారి భుజాలపైనాలి; అయనమా తపసు సంప్రతింపులకు సుముఖుడై చేయాలి. తమది విద్రోహపాత్ర కాదని, వుద్యమంలోని కాంగ్రేసేతర నాయకులకు నమ్మకం కల్గించాలి. ఉద్యమంలోని ఇతరపార్టీలలో విస్పష్టిన దురభిప్రాయాలను తొలగించాలి.

ఆంధ్రసేనవంటి పంచాల ధోరణి తిన్నగావుంది. వారి గర్జనలు వాడవెలిస్తున్నవి. వారేకాదు, కాంగ్రేసేతర నాయకులు కూడా కొందరు హింసావిధానాన్ని బహిరంగంగా వ్యతిరేకిస్తున్నారు, ప్రోత్సహిస్తున్నారు. తమవ్యతిరేకులమీద వ్యక్తిగతంగా కొందరు వుద్యమాన్ని వుసకరణ చేసుకోదలస్తున్నారా అనే అనుమానాలుకూడా కలగుతున్నాయి. వుద్యమము నిజంగా కాంగ్రెసు-కాంగ్రేసేతరవర్గాల ఆధిపత్యపోరా, భూములు తిన్న మార్గాల సరస్తున్నాయా అని కూడా అంతుపట్టకపోవడంలేదు. పరిస్థితులు మీర నాయకులకు అదువు తప్పుతున్నదా అనే సంశయాలు పొటమరిచకపోవడంలేదు. నాయకులందరూ వుద్యమాన్ని రాష్ట్ర మంతా పర్యటించినట్లే కాంతియుతపరిస్థితులను నెలకొల్పుటకుకూడా అవిరామంగా సంచారం చేయవలసిన అవసరంవుంది.

— —

ఆంధ్రసేన
(మొదటిపేజి కొరవ)

వల్ల రాదు ఆంధ్రరాష్ట్రం...కొత్త రాజకీయ పార్టీలు పుట్టుకొస్తాయి. ఎన్నికలు వస్తాయి. ఎవరో ఒకరు ముఖ్యమంత్రులవుతారు. మనం మళ్ళీ ఇలాగే ఉంటాం. ఇలాగే ఉండాలా? ఇలాగే ఉండాలని మీరు కోరుకుంటే మీ ఇష్టం. మీ ఇష్టానికి వ్యతిరేకంగా మేమేమీ చేయలేం. మీ ఇష్టప్రకారమే మేం నడుచుకుంటాం. మీ ఇష్టం ఏమిటో చెప్పండి. మీ ఇష్టం

జమీన్ రైతుమీద దాడి

(3 వ పేజీ తరువాయి)

తమాషా చూస్తూ అక్కడే వుండిన ఒక పిల్ల వాడు వెంటనే వచ్చి మాతో ఆ సంగతి చెప్పాడు. మరొక అరగంటలో నలుగు రైదుగురు విద్యార్థులు ట్రంకురోడ్డు బంగళ మీద నిలుచుండి, 'జమీన్ రైతు' కాపీలన్నీ దౌర్జన్యంగా పెరుక్కొని బోనుపోలు కారిడార్ లో తగలబెట్టారు.

తర్వాత కాసేపటికి ఒక తెలుగు దిన పత్రిక స్పర్షింలేకరి బోనుపోలు కు వెళ్ళి, రైవులు తమ్మారిస్తేదాలదు, యింకా ఏవేవో చేయాలని తిరిగితిరిగా, సంగి సంగిగా రెచ్చగొట్టాడట.

3 గంటల ప్రాంతంలో ఎవరో మాకు ఫోన్ చేసి అంగళ్ళలో కాపీలు మేము తెచ్చేశాం, మీరు కలెక్షన్ కు పంపలేరు అన్నాడు. పేరడిగితే వి. సుధాకరరెడ్డి అని చెప్పాడు.

మరునాడు ఉదయం 'ఆంధ్రసేన' గౌరవాధ్యక్షుడు పి. బాలకృష్ణారెడ్డి, మరొక పదిమంది యువకులు బోనుపోలు సెంటరువద్ద మా ప్రతినిధిని కలుసుకొని, తాము పంపిన అగ్నివార్తలా పూర్తిగా వేయనందువల్ల; గోపాలరెడ్డి రఘు రామయ్య వెన్నెలకంటి రామయ్యగార్ల బొమ్మలు వేసినందువల్ల; నెల్లూరుజిల్లాలో మరణించిన వారి సంఖ్య నాలుగే అని వ్రాసినందువల్ల; తుమ్మల వెంకటరామరెడ్డి కొడుకు మావద్దకు తెచ్చిన 'ఆంధ్ర వెంకట రెడ్డి ఫోటో' బొమ్మ వేయనందువల్ల తాము కోపోద్రిక్తులైనట్టు చెప్పారు.

13 తేదీ రాత్రి విద్యార్థి నాయకుడు డి. మధుసూదనరెడ్డి మా ప్రతినిధితో, ఏదో పొరపాటుగా జరిగిపోయింది; అంతేగాని ముందుగా అనుకొని చేసింది కాదు- అని చెప్పాడు.

-జరిగిన కథ

బోధపడడంలేదు!

ఈ దౌర్జన్యచర్యలకు, దహనకాండలకు పూనుకున్న వ్యక్తుల, ప్రేరేపించిన శక్తులను గురించి, ప్రోద్బల కారణాలను గురించి ప్రస్తావించేముందు 'జమీన్ రైతు' విధానాలను గూర్చి కొంత వివరించవలసి వస్తుంది. పత్రిక వారంవారం క్రమంగా నిదానంగా శ్రద్ధగా చదువుతున్నవారికి, నిష్పాక్షికంగా ఆవేశకావేషాల రహితంగా చూస్తున్నవారికి మా విధానం సుస్పష్టంగా గోచరిస్తుంది వాస్తవాలను గర్తించక పోవడం జరుగుతున్న చరిత్రను గమనించక పోవడం మా విమర్శకుల లోపం. ఉద్యమం ప్రారంభం కాక పూర్వమే, సమైక్యత యిక అసాధ్యమని, విభజన అనివార్యమని అభిప్రాయపడ్డాము. వెనువెంటనే మా అభిప్రాయానికి అక్షరరూపమిచ్చాము. సంప్రదింపులతో శాంతియుతంగా పరిష్కారం చేయడం కూడా సముచితంగా వుంటుందని హెచ్చరించాము రాష్ట్ర, కేంద్ర ప్రభుత్వాలు విదానివెంట మరొక తప్పు చేసి తప్పులకు ప్రాయశ్చిత్తంగా నైనా రాష్ట్ర విభజన తప్పనిసరి అన్నాము. సమైక్యత తిప్పనైతే అక్కడే సమైపోయిందో, ప్రత్యేకాంధ్రోద్యమం ఎప్పుడైతే ప్రజోద్యమంగా రూపొంది యావదాంధ్రులను ప్రభావితం చేసిందో అప్పుడే మేము దాన్ని గర్తించి, ప్రజాభీష్టం నెరవేర్చవలసిందిగా కేంద్రాన్ని హెచ్చరించాము ప్రారంభదశనుండి జిల్లా

ఉద్యమస్వరూపాన్ని సమగ్రంగా పాఠకుల కందజేస్తున్నాము. అన్నిరకాల పాఠకుల అభిప్రాయాలకు 'జమీన్ రైతు' ను వేదికగా చేస్తూవచ్చాము.

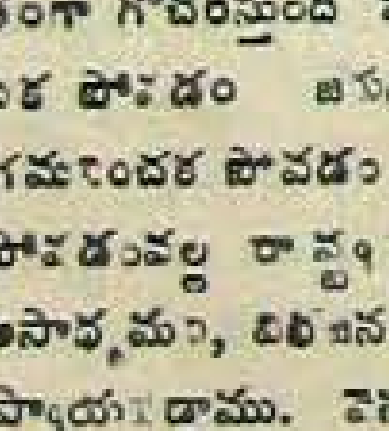
ఇక మాపై ఉద్యమకారులెందుకు క్రుద్ధులు కావల్సివచ్చిందో మాకు బోధపడడంలేదు.

దుష్ప్రచారం

మేము సమైక్యతావాదాన్ని బలపరచడం ఏ ఒకరిద్దరు వ్యక్తుల మెహర్బానీకోసం, లబ్ధికోసం నని ఒక దుష్ప్రచారం వెనకగట్టుకొని కొందరు ఉద్యమకారులు చేయడం మా దృష్టికి వచ్చింది. ఇట్టి ప్రచారాలను మేమెప్పుడూ లెక్కచేయము; కాని సందర్భం వచ్చింది గనక వ్యాఖ్యానిస్తున్నాము. అభిమాన దురభిమానాలు వ్యక్తిగతంగా వుంటే వుండవచ్చుగాక; వాటిని పత్రికమీద రుద్దడం, ఏవో లాభాల కోసం వంచుకొని తలతిక్క రాతలు వ్రాయడం మా పనికాదు. ఈ ప్రచారకులు ఒక్క విషయం మరచిపోతున్నారు; వారు పేర్కొంటున్న వ్యక్తులు యిప్పటికి సమైక్యతావాదులుగానే వున్నారు. కానీ మేమిరువురు సమైక్యతావాదాన్ని బలపరచడంలేదు. వ్యక్తులకోసం, స్వీయ పాలవాలకోసం పత్రిక నడిపే వాళ్ళమే అయితే ఆ ప్రచారకులు చెప్పిన వ్యక్తుల సమర్థిస్తూ యిప్పుడూ సమైక్యత కోసమే వ్రాసివుండాలి కాని అదిజరగడం లేదు వాస్తవపరిస్థితులను మాత్రమే మేము అనసరిస్తున్నాము. చెప్పడానికి ఉదాహరణలు. ఇందులో వ్యక్తిగత అభిమానాలు ఎక్కడున్నాయో, వాటిప్రకారం పత్రికవిధానాలను మార్చడం ఎక్కడుందో వారికే అర్థంకావాలి.

బొమ్మలు కారణమా?

ఇక ఆనాటి సంఘటనకు సంబంధించి కోపకారణమేమిటో ఆ విద్యార్థులు చెప్పం పొమ్మన్నారు మర్నాడు 'ఆంధ్ర సేన' వారు చెప్పిందాని బట్టి కొన్ని కారణాలు తేలాయి. గోపాలరెడ్డిగారి బొమ్మ వేయడం ఒక కారణంగావుంది. గోపాలరెడ్డిగార్ని, వారి రాజకీయ జీవితాన్ని, వారి అభిప్రాయ ప్రకటన విధానాన్ని గురించి 'జమీన్ రైతు' కు బాగా తెలుసు అయన వివాదాల్లోకి వచ్చేవారుకారు. ఇక ఉద్యమం జరుగుతున్నా ఆయనెందులో జోక్యం కల్పించుకోలేదు. ఒక్కచోట ప్రసంగించ లేదు, ఒక్క ప్రతికా ప్రకటన చేయలేదు అటువంటివారు డాక్టరు, బెజవాడలో హైదరాబాదులో ప్రసంగించారని ఒకటికి తెలుగు దినపత్రికలో వచ్చింది నమ్మకం చూరగొన్న అంగ్ల దినపత్రికలున్నాయి; వాటిలో రాలేదు. మరి అంతకే ఆగవేం? ఆయన పెద్దవారు; మా జిల్లాకు గర్వకారకుడు; కాస్త నిదానించి నిజమేమిటో తెలుసుకోవచ్చుకదా ఉద్యమకారులు? గోపాలరెడ్డిగారు లండనులో స్పష్టంగా చెప్పారు - భవిష్యత్తులో ఏ వీర్పాటు జరిగినా ఆంధ్ర తెలంగాణాల మధ్య సాంస్కృతిక బంధం కొనసాగాలన్నారని ఆయన అన్నారు. మరి యిప్పుడు ఉద్యమకారులు పదేపదే చెప్పనక్కరకూడా అన్నదమ్ముల్లాగా, స్నేహితుల మాదిరి, సహృదయంతో విడిపోదాం;

వివాహమునకు-ముందు-వెనుక
పోయిన యవ్వనమును తిరుగా పొందండి.

మీవ్యాధి వీరకమైనను దిగులుపడవద్దు. పురుషత్వంతక్కువ ఇంద్రియ బలహీనత, బాల్యంలో వృద్ధత్వం, స్వప్నస్కలితం శరీర బలహీనత, అజీర్ణం, మలబద్ధకం, శీఘ్రస్కలితం, మూత్రంలో ఇంద్రియం కలిసిపోవుట, నరముల బలహీనత, వివాహమైన తర్వాత నిరుత్సాహం కలుగుట యిటువంటి గుణములు గలవారు శృంగార రహస్య నిపుణులైన డా. సూరజ్ చౌదరి గారిని సంప్రదించండి.

సూరజ్ చౌదరి డిస్పెన్సరి కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకు ఎదుట, (మదీనా వాచ్ కంపెని ప్రక్కన) 16/112, ట్రంకురోడ్డు—నెల్లూరు.

సోదరుల్లాగానే వేర్వేరు కాపురాలు చేద్దామనేకదా! పాలనాసౌలభ్యదృష్ట్యా వేరు కావాలంటున్నామేగాని వైరుధ్యంవల్ల కాదు కదా! ఇదేమాటను గోపాలరెడ్డిగారు కొంచెం ఉదాత్తంగా, సాహిత్యవేదిక గనుక దానికి ఉచితమైన రీతిలో చెప్పారు. ఇదితప్పా? అది వ్రాస్తూ ఆయనబొమ్మ వేస్తే నేరమా?

కొత్త రఘురామయ్య బొమ్మ అభ్యంతరకరమైనట్టుంది ఆయన మంత్రి దవి తీసుకోవడాన్ని మేము సమర్థించలేదు. ఇందిరమ్మ ఆయనకు పదవి యివ్వడం ఆశ్చర్యకరమన్నాము; ఉద్యమం ఆమెకు అర్థంకావడంలేదన్నాము. తెలుగు అర్థం చేసుకోలేం వారు దీనికి పరిష్కారమివ్వాలి నరేకాని, విద్యార్థులు ఆపేట్లా? అది కేవలం వార్తకోసం, ఎప్పుడూ అందరివీ వేస్తున్నట్టే అదీవేసాము మరికొందరి బొమ్మ వేస్తాం, చెడుకూడేస్తాయి పత్రికలు. ఇది తప్పా?

వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య బొమ్మకూడా వద్దనిపించినట్టుంది. ఆయనకు పద్మభూషణ యివ్వడం వార్తాప్రాధాన్యత గల విషయమేకదా నెల్లూరు జిల్లాలో పద్మభూషణ పొందిన వ్యక్తి గనుక ఆయన బొమ్మ వేసి, నాలుగుమాటలు వ్రాయడం పత్రిక కనీస కర్తవ్యం. అదికూడా నేర మేనా కూడదా?

బొమ్మలు వేసినదానికి పత్రికలు కాల్చడం, దాడిచేయడం ఏమిధర్మం? ఏమిన్యాయం?

మరణాలను గూర్చి ఒకమాట

కాల్పుల్లో మరణించిన వారి సంఖ్య నాలుగే అని వ్రాయటం ఒక ఆరోపణ. మేము పరిపరిహిత రోజుల మాకాను శక్తులా చేసి దర్యాప్తువల్ల మాకు తెలిసింది నలుగురి మరణమే అంతకన్నా ఎక్కువమంది మరణించారని రుజువైవుంటే ఆమాట వ్రాయడానికి మేము వెనకాడాల్సిన అవసరంలేదు చంపింది మేముగాదు; చావ్యలమూ మేము కాదు. ఆక దాయదాల్సిన అవసరమేముంది? ఉద్యమనాయకుడైన వేగోరె శాంతిసంఘ సమావేశంలో మృతులసంఖ్య నాలుగే అని, తన అనుమానాలు తీరిపోయాయని అన్నాడు ఆయన్ని అడగరే అట్లా ఎందుకు చెప్పావని? రేబాల దశరథరామరెడ్డిగారు కావాని సంతాపసభలో స్పష్టంగా నలుగుర్ని చెప్పి శ్రద్ధాంజలి ఘటించాడు. అప్పుడు అడగలేదే మిగతావారికోసం చెప్పమని? మృతవీరుల కుటుంబాలకు ధనసహాయం అందించారు కదా సభల్లో, నాలుగు కుటుంబాలకే యిచ్చారే? మృతవీరుల స్మారకచిహ్నం నిర్మించారు ఏసి బొమ్మ ఎదురుగా. దానిమీద నలుగురు పేర్లే వ్రాశారెందుకల్లే? ఇంకా ఎందరో అజ్ఞాతవీరులు అని సంగ్రహంగా ఒకమాటవాస్తే వారెవరో చెప్పాల్సిన బాధ్యతలేదా? ఎక్కడో జరిగిన సంఘటనకాదు; నెల్లూరు నడిబొడ్డులోనే జరిగింది. అతిశయోక్తులతో బాధ్యతారహితంగా ఆవేశాలను పెంచకపోవడమేనా మేము చేసిన తప్పు?

మాకొక సామాజిక బాధ్యతవుంది. మా పత్రిక చదివే ప్రతివ్యక్తికి మేము సమాధానం చెప్పుకోవల్సిన అవసరముంది. బాధ్యత ఎరిగిన పాత్రికేయులుగా మేము విన్నా కన్నా వ్రాయలేము. మేము నమ్మింది, తెలుసుకొన్నది తప్ప మరొకటి వ్రాయలేము. ఆ బాధ్యత విస్మరించలేకపోవడం తప్పా?

'ఎత్తుబడి' ఫోటో

తుమ్మల వెంకటరామిరెడ్డి కొడుకు తెచ్చిన ఫోటో వేయకపోవడం మరొక కారణంగావుంది. కేస్తవారం (8 తేది)

నాయంకాలం 'ఆంధ్రసేన' గౌరవాధ్యక్షుడు పి. బాలకృష్ణారెడ్డి మా ప్రతినిధిలో వెంకట్రామిరెడ్డి కొడుకు సమర్థకువచ్చి జమీన్ రైతువాళ్ళు ఫోటో వెయ్యమన్నారు. వాళ్ళేం మీ పోరాటపద ఉంది అడిగాడట; 'నాదేనా? ఆయన వెంకట్రామిరెడ్డి ఎత్తుబోతే మాకేం పొమ్మని చెప్పితంపే కామని' అన్నాడు అలోచా లేదికారణం తనివారంనాటికి కలిగినదానికి ఆశ్చర్య పడక తప్పడంలేదు.

అసలా ఫోటో ఉదంతం యిది. బుధవారం (7 తేది) రాత్రి ఒక యువకుడు మహోదయునుగా మా ఆఫీసుకొచ్చి 'అసమెంకట్రామిరెడ్డి ఎత్తుబడి చేశాం. ఆబొమ్మ వెయ్యండి. మా నాయన చెప్పమన్నాడు' అన్నాడు. అతని తండ్రి తుమ్మల వెంకట్రామిరెడ్డి అట. అట్లాంటి ఫోటోలు మేము వెయ్యము; ఇంకా ఏదైనా నిరాహారదీక్షలో, ఏ ఊరేగింపో, సభో సమావేశమో అయితే తీసుకరండి; అలా నిజంగా జరిగినదాని గనుక వేస్తామని చెప్పాము. ఆ అబ్బాయి మాటలు, ప్రవర్తన విడ్డూరంగా తోచాయి.

వార్తలు ఇస్తూనేవున్నాం

మరొక కారణం- ఆంధ్రసేన వారు పంపిన వార్తలన్నీ పూర్తిగా వేయకపోవడమట. మాది దినపత్రికకాదు, వారపత్రిక. ఇందులో వార్తాప్రాధాన్యత, వ్యాఖ్యావశ్యకతలనుబట్టి వార్తలు అందిస్తుంటాము. ఉద్యమ ప్రారంభమైనప్పట్నుంచీ జిల్లాలో జరుగుతున్న అన్ని సంఘటనలు కొద్దో గొప్పో వీలున్నంతవరకూ యిస్తూనే వున్నాము; బొమ్మలు వేస్తూనేవున్నాము. పోయినవారం కూడా 'ఆంధ్రసేన' వార్తలు రెండువేశాము, స్థలాభావంవల్ల మిగతావి వేయలేకపోయాము. ఇంకా వేయలేదంటే ఏంచెప్పగలం? తపాలా రాకపోవడంవల్ల పేటీలోగ్గి మకొంచ్చేస్తున్నది. ఉద్యమ వార్తలకే అధికప్రాధాన్యత యిస్తున్నాము. ఒక్కోసారి స్థలాభావంవల్ల కొన్ని రాకపోవచ్చు. ఏ వార్తయినా యివ్వకూడదనే దృష్టి మాకు వుండదు అవకాశాన్నిబట్టి స్థలాన్నిబట్టి వార్త ప్రాముఖ్యాన్నిబట్టి యిస్తుంటాము ఆ మాత్రం స్వేచ్ఛకూడా మాకు లేకపోతే యిక పత్రిక మేము నడపాల్సిన అవసరంలేదు. ఏ ఏ వార్తలు ఎంతెంత వ్రాయాలో, ఏ ఏ బొమ్మలు వేయాలో యితరులు నిర్ణయించి చెప్తుంటే యిక సంపాదకులెందుకు?

అసలుకారణాలివికాదు

అసలీకారణాలేవీ ఆనాటి సంఘటనకు ఆధారాలుగా మేము భావించడంలేదు. 'ఆంధ్రసేన' ముందుగా అంగీకారం చేసిన పనిగాదిది మేము తీసుకోవడంలేదు. బొంబాయిల్లో ఎవరో తలపెట్టింది పుట్టింది. దీనికి యింకొన్ని శక్తుల ప్రోద్బలం వుండవచ్చు. అసూయాపరులు, ఈర్ష్యాళువులు కొల్లలుగావున్నారు వ్యక్తిగత ద్వేషాలు లేకున్నా, వృత్తిగత ఈర్ష్యలు యిందులో వుండవచ్చు.

మా కార్యాలయంమీదికి వచ్చినవారు పసిపిల్లలు. అలంటివాళ్ళు ఎరగని అమాయకులు. వాళ్ళ మనస్సులు నిర్మలంగా వుంటాయి. ఎవరైనా రెచ్చగొడ్తే ముందూవెనుకా ఆలోచించకుండా, ఉచితానుచితాలు తెలుసుకోకుండా వుంకే వయస్సది. ఆ దశలో ఆవేశం సహజం. అందుకు వాళ్ళని మేము తప్పుపట్టడంలేదు; వాళ్ళ చర్యలకు మేము బాధపడటంలేదు.

దమయంతమ్మ పాత్ర

గాని రేబాల దమయంతమ్మ తన ఎదురుగా యింతజరుగుతుంటే, వాళ్ళని మందలించి రెచ్చగొట్టడానికే సూచనలిచ్చిందికాని, నివారించ ప్రయత్నించలేదు. బహుశా ఆమె ఉద్యమంలో నిర్వహిస్తున్న పాత్రను గురించి విమర్శనాత్మకంగా కొన్ని వాస్తవాలను మేము బయటపెట్టాము కావటంతో ఈ పనిని ప్రోత్సహించిందేమో ననిపిస్తుంది. ఆమె ప్రసంగాలను మేము వింటున్నాము; అమె ధోరణి మేము గమనిస్తున్నాము. వేదికమీద

అమె పక్కన కూర్చున్నవారికి కంపరం పుట్టే రీతిలో ఆమె వ్యవహరిస్తుంటే, కొందరు నాయకులు ఈ విషయం మాతో ప్రస్తావించారా మేము పట్టించుకోలేదు నెల్లూరు మహిళలను గురించి మాటలు, ఆమె గంపెస్తే ఆ మాటలను మేము వినినట్టే వదిలేశాము. ఈ సమయంలో యిలాంటి మాటలకు అక్షరరూపమివ్వడం మంచిదికాదని మేము భావించాము పైగా వీధివీధినా తిరిగి విద్యార్థులయా దాకా సమస్త విద్యాసంస్థలా మూతలుపడినప్పుడు ఆమె ఆధ్వర్యంలో నిర్వహించబడుతున్న రెడ్ క్రాస్ కాన్వెంట్ యథావిధిగా నడుస్తుంటే సంతోషదాయకమని వ్యాఖ్యానించాము. బహుశా అమె దీన్ని అపార్థం చేసుకొని, ఉద్యమ నాయకురాలుగా తాను విమర్శలకు గురికాగలనన్న అపరాధ శంకితమానసిక స్థితిలో ఉద్యమకారులను సాకుగా చూపుతున్నదేమో నన కోపం వస్తుంది.

మరికొన్ని శక్తులు?

మరికొన్ని 'శక్తు'ల అప్రోక్షహస్తం గురించి ఏమి చెప్పమంటారు? అడ్డదార్లు గుండా ఎదిగిపోవాలని తాపత్రయపడే వారు మా 'జాతి'లో చాలామంది వున్నారు. అలాంటివాళ్లవల్లనే ఈ రంగం కలుషితమౌతోంది; పరువు పోగొట్టుకొంటుంది; తలవంపులకు గురవుతూంది. అంతకన్నా ఎక్కువ చెప్పడం అనవసరం.

1758 ఆగస్టు 30 తేదిన 'ది ఇండిపెండెంట్ రిఫ్లెక్టర్' అనే ప్రముఖ ఆంగ్ల పత్రికలో వ్రాసిన—

"The liberty of the Press, like Civil Liberty, is talked of by many and understood by few" అనే మాటలు రెండువందల ఏళ్ళ తర్వాత కూడా అక్షరసత్యాలుగా మిగిలి పోయినందుకు బాధపడడం తప్ప ఏమీ చేయలేము.

జనవాణి

(2 వ పేజీ తరువాయి)

ఏమందో మాకు తెలియరాలేదు. కాని తెలియవచ్చిందేమంటే దమయంతమ్మ రెడ్ క్రాస్ కాన్వెంటు యథాతథంగా జరిగిపోవడం ఈ యథార్థ వ్యాఖ్యానకో తమ రహస్యం బయటపడిపోకుండా తప్పించుకోవాలనే ఆరాటంతో దమయంతమ్మ ఈ సూచనచేసి, యువకులైన ఉద్యమకారులను రెచ్చగొట్టిందేమో ననిపిస్తుంది.

దగ్గవోలు —సిహెచ్. విశ్వనాథం

ప్రకటన

నేను, నా భార్య శ్రీమతి వేదం సావిత్రియున్నూ నెల్లూరు టౌన్ బృందావనం గోటూరువారివీధి లో తరణి వీరాంభగారి వద్దనుంచి మాకు రావలసిన బాడుగ బాలాకు మొత్తం రూ. 2640 లు దావా ఖర్చులు రాబట్టుకొనుటకుగాను నెల్లూరు డిస్ట్రిక్టు మునసబు గారికోర్టులో వి. శ్రీనివాసులురెడ్డి & వి. వనజాక్షమ్మగార్లమీద O. S. 644 of 72 నెంబరుగ దావా దాఖలు చేసి అందులో I. A. 501/72 నెంబరున సదరు పైన్ మిషన్ రి అందుకు సంబంధించిన యావత్తు సామానులను జప్తి చేయించియున్నాము. సదరు జప్తిని కోర్టు వారు absolute సహా చేసియున్నారు సదరు విషయమును యితరులకు చెప్ప కుండా మోసపూరితముగా సదరు ప్రతివాదులు పరాధీనము చేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నట్టు మాకు తెలియుచున్నది. వారి వద్దనుంచి సదరు పైన్ మిషనరీ వగైరాలను కొనుగోలు చేయువారు మా బాకీన్ని సదరు దావాఖర్చులు దరిమిల్లా వడ్డీన్ని మాకు చెల్లించుటకు బాధ్యులగుదురని ఇందుమూలముగా యావన్మందికి తెలుపడమైనది.

-- వేదం రామమూర్తి.

వ్యవసాయకూలీల దుర్భరజీవితాలు

వారివిషయంలో సహించరాని, క్షమించరాని అశ్రద్ధ జరుగుతున్నది!

వ్యవసాయకూలీ కూడా రైతులోకంలోని వాడే. సంఘంలోని అన్నివర్గాలు అతన్ని విస్మరించినప్పటికీ, ఇంతవరకు ఉపేక్షగా అతని విషయం పట్టించుకోలేదు. పట్టించుకోకపోవడం అతని శ్రేయస్సుపట్ల అనక్తి లేక కాదు, అభిమానం లేక కాదు, అతని దుస్థితి తెలియక కాదు - క్షమించరాని తాత్సారం వల్లనే!

జనాభాలో తీసుకుంటే వ్యవసాయకూలీలు అన్నివర్గాలకంటే అధికసంఖ్యాకులు; స్థితిగతులు చూస్తే అందరికంటే అట్టడుగున వున్నారు. దేశం ఎంతో పురోగమించింది; ప్రతిఒక్కరిస్థితి అంతో ఇంతో మెరుగైంది. కాని వ్యవసాయకూలీ స్థితి మాత్రం పాతికేళ్ళనాడు ఎంత దుర్భరంగా వుండేదో, ఇప్పుడూ అదేస్థితిలో వుంది. ఇది నూటికి నూరుపాళ్ళు నిజం.

వ్యవసాయకూలీకి సంబంధించినంతమాత్రం ఇది యథార్థం కాదా. సంఘంలోని కొన్నివర్గాల జీవితాలు రెక్కాడితే డొక్కాడేదిగా వుండగా; వ్యవసాయకూలీలు రెక్కాడినా డొక్కాడని జీవితాలు గడుపుతిరాలి. అందరి ఆదాయాలు పెరుగుతున్నాయి, అందరి జీతాలు పెరుగుతున్నాయి; కాని వ్యవసాయకూలీ ఆదాయం పెరగడంలేదు, వేతనాలు పెరగడంలేదు. అంతేకాదు, వ్యవసాయకూలీకి సంతృప్తి పొందేవిధానా చేసుకోడానికి పనికూడాలేదు.

సాధారణంగా డెల్టాగ్రామాల్లో వ్యవసాయకూలీస్థితి బాగుండాలి. ఒక్కొక్కరైనా నమ్మకంగా పండుతుంది గనక; కొన్నిచోట్ల రెండుకార్లుకూడా పండుతాయి కాబట్టి మెట్ట తాలూకాల వారితో పోల్చితే అతని బ్రతుకు బాగుండాలి; అతని ఆదాయమూ

మా కర్షక విలేఖరి

వ్యవసాయకూలి అంటే, ఒక్క హరిజనుడేకాదు, అన్నికులాల వారూ వున్నారు. బహుశా బ్రాహ్మణులను, వైశ్యులను మినహాయిస్తే మిగిలిన అన్నికులాలకు చెందినవారు వ్యవసాయకూలీలుగా వున్నారు. అయితే వారిలో అత్యధికులు వ్యవసాయపు పనులమీదనే ఆధారపడి వున్నారు; వాళ్ళ వృత్తి పూర్తిగా వ్యవసాయమే. అందువల్లనే వ్యవసాయకూలీలంటే హరిజనులనుకోవడం జరుగుతున్నది. సంఘంలోనే అత్యధిక సంఖ్యాకులుగా వుంటూ, ఎన్నికల్లో గెలుపు ఓటములను తేల్చగలిగిన కీలకవర్గంగావుంటూన్న ఈ వ్యవసాయకూలీలస్థితి ఇంతటి అధ్వాన్న దుర్భరంగా వున్నది అంటే - ఏమి చెప్పకోవాలో అర్థంకాదు. వర్గబలం వున్నది కాని నోరులేకపోవడం; పిడికెడు కూటికి తిండిసమస్య గూర్చి తప్ప, తమ స్థితిని గూర్చి ఆలోచన చేసుకొనే స్తోమతలేకపోవడం; నమ్మి ఓటువేసిన వారే పట్టించుకోకపోవడం; రాజకీయ నినాదాలకు, వాగ్దానాలకు ఎల్లకాలం మోసపోవడం - ఈ కారణాలవల్ల వ్యవసాయకూలీవర్గం అభివృద్ధి అనేదిలేక నిత్యదరిద్రంతో అలమటిస్తున్నది.

వ్యవసాయకూలివృద్ధిచెల్ల సంఘంలోని ప్రతిఒక్కరి ఆదాయం పెరిగిందని; సుఖవంతం కాకపోయినా, వస్తువులేని జీవనం ప్రతిఒక్కరికి లభించిందని చెప్తుంటారు.

రైతుసోదరులకు విజ్ఞప్తి

మావద్ద 1-వ నెం. దొంగ నెంబరు విత్తనాలు విక్రయించబడును. మొలక గ్యారంటీ యివ్వబడును మరియు N. S. C. వారి రత్న I-E-T-1991 విత్తనాలు, పూసా బోల్డ్, ఒక్కుడు, బెండ మొదలగు విత్తనాలు, యితర అనేకరకముల కాయకూరల విత్తనములు, పురుగుమందులు విక్రయించబడును.

శ్రీ రాధాకృష్ణ వ్యవసాయడిపో

పొగతోటసెంటరు,
(ఇరిగేషను బ్లాడ్వ)
నెల్లూరు.

ఎక్కువగా వుండాలి. కాని వాస్తవంగా చూస్తే ఆ విధంగాలేదు సంవత్సర వేతనం మీద సేద్యానికి కుదిరే వాళ్ళ ఆదాయాలు తప్ప; ప్రత్యక కూలిమీద జీవించేవారి వసతిలోకాని, ఆదాయంలోకాని స్థిరత్వం లేదు - అవి ఒడిదుడుకులతో కూడి వుంటున్నాయి. నారుపోత, కలుపు, వరికోత - ఇవి మూడే ప్రధానమైన వ్యవసాయ కార్యకలాపాలు. డెల్టాలో ఇవి అందరికీ ఒకేసారి వస్తాయి. ఎందువల్లనంటే, ఏటికి నీళ్ళువస్తే సాగుచేయాలి; లేకుంటేలేదు. ఏటికి నీళ్ళురావడమంటే సీజను ఒకేసారి ప్రారంభంకావడమన్న మాట. ఒకేసారి సాగుకావడానికి విగ్రామం లేని వ్యవసాయకూలీలు ఆగామాకే కి దిలర. బయటనుండి తెచ్చుకోవాలి. అలా తెచ్చుకున్నప్పుడు రైతువనేమో పూర్తి కాలుపోతున్నదకాని, కూలిమాత్రం కర్యాత నిద్యోగస్తై పోతున్నాడు. సంవత్సరంలో మూడు నాలుగు మాసాలకంటే అతనికి చేతినిండా పనివుండదు. సంవత్సరంలో ఎనిమిది తొమ్మిది మాసాలు అతను నిరుద్యోగిగా వుండిపోవాలి; ఆకలితో అల్లాడిపోవాలి.

పనివున్నరోజుల్లోనైనా అతనిఆర్జన ఎంత? సాధారణంగా రోజుకు రెండు రూపాయలు; ఒకపూట తిండి. తిండి అనేది అన్నిరోజుల్లో, అందరికీవుండదు. పనిని బట్టి వుంటుంది. పనులు ముమ్మరంగా వున్నప్పుడు రోజుకూలి నాలుగురూపాయల వరకు పోవచ్చు; కాని ఆ అధిక కూలి చాల కొద్దిరోజులుమాత్రం వుంటుంది. అందువల్ల రోజుకూలి రెండురూపాయలుగానే పరిగణించాలి. అంటే నెలకు అరవైరూపాయలన్నమాట. అరవై రూపాయల వంతున పన్నెండు మాసాలకు లభిస్తే సంతోషించవచ్చు; మూడునాలుగు మాసాలకంటే ఎక్కువవుండదు. నాలుగు మాసాలు పనివుంటుందనకొంటే సంవత్సరానికి అతని ఆదాయం రూ 240 లు!

వ్యవసాయకూలి కుటుంబాల్లో ఒక అనుకూలతవుంది. పని లభించాలేకాని, కుటుంబంలో వాళ్ళందరూ పనిచేసారు, సంపాదిస్తారు. ముసలి ముతక అన్ని పనులూ చేయలేరు; అడవాళ్లూ అన్ని పనులకూ పనికిరారు. అందువల్ల కుటుంబంలోని ప్రతి ఒక్కరికి సంవత్సరానికి రెండో, రెండున్నర వందలవంతున ఆదాయాన్ని లెక్కచేయడానికిలేదు. ఎక్కువగా అయినా ముగ్గురు నలుగురున్న కుటుంబ ఆదాయం ఆరేడు వందలకు మించదు. కుటుంబమంతా దీనితోనే బ్రతకాలి. తిండికి, గుడ్డకు, తక్కిన అన్నిపనులకు యిదే! ఈ కొద్దిమొత్తంతో ముగ్గురు నలుగురుగల కుటుంబం బ్రతకడం సాధ్యమా? నలుగురుగల కుటుంబానికి రోజుకు నాలుగుశేర్లయినా బియ్యంకావాలి. నాలుగుశేర్ల బియ్యమంటే కనీసధర ఐదు రూపాయలు. ఒక చెప్పు మిరపకాయలు కావాలి; కిరసనాయిలు కావాలి; ఉప్పు కావాలి; వండడానికి పొయ్యిలో కట్టెలు కావాలి; అందులో గడ్డిదీపమైనా వుండాలి; ఇవి ప్రాణం నిలుపుకోడానికి అవసరమైనవి. వీటన్నిటికి కలిపి కనీసం రోజుకు ఆరేడు రూపాయలైనా కావాలి. అంటే నెలకు రెండు వందలైనా కావాలి. కాని అతని కుటుంబానికి వచ్చేది - నరాసరి - నెలకు యాభయ్యో, అరవయ్యో! మిగిలినసొమ్ము ఎక్కడినుండి తేవాలి? ఎలా తేవాలి? ఈ లోటును చాలు వస్తులతో, అర్ధనగ్న దేహాలతో, నిక్షప్తపు బ్రతుకులతో పూడ్చుకోవాలి!

ఇలాచెప్తే అతిశయోక్తిగా తోచవచ్చునేమోగాని, వాస్తవ పరిస్థితి ఇది. డెల్టాలో నవంబరు, డిసెంబరు, జనవరి మరీ గడ్డునెలలు. ఈ రెండు మూడు మాసాల్లో వ్యవసాయకూలీలు మితిమీరిన బాధలకు గురియైపోతారు. వనులుండవు, అప్పువుట్టదు - తాను, భార్యాపిల్లలు ఆకలితో అలమటించిపోవాలి. తాను నమ్ముకున్న రైతు దయదలచి గింజలేమైనా ఇస్తే అప్పటికి బ్రతికినట్టు, తర్వాత కడుపుకు కాళ్ళు పెట్టుకొని పడుకోవడం తప్ప, ఇంకేమీ చేయలేడు. ఇంత దయనీయమైన పరిస్థితి అది. నాఅనుభవంలో రెండుమూడు దృశ్యాలు చెప్తాను: మొన్న నవంబరులో ఒకరోజు కాను- మా గ్రామంలో యాభై వేరుముందుకోజనుండి పస్తులట. ఎక్కడా దొరక్కపోతే ఇలా నా దగ్గరకొచ్చారు. నావద్ద నెలరోజులు కుప్పలో వుండి, తడిసి, మక్కిపోయిన దొంగనంబరు వడ్లు ఆరేడు తూములు వుండినాయి. మనుషులు తినడానికి పనికిరావని, బాతులమేతకు అమ్మదామని అట్టిపెట్టిన వడ్లు అవి. వాటిని మిషనుకువేస్తే పిండి అయ్యాయి. అదిచూచి అదృష్టమన్నట్టుగా భాగం దారువాళ్ళ ముందురోజు అన్నంలేదని చెప్పారు; మరరోజు బియ్యం తీసుకొనేటప్పటికి మధ్యాహ్నం 3 అయింది. అవి తీసుకొనిపోయి వండుకొని తిన్నారట!

జనవరిలో వరికోత మక్తాకు వీర్పాటుచేశాను. సాధారణంగా మక్తాపని అంటే తెల్లవారేటప్పటికే ప్రారంభిస్తారు; ఒక్కొక్కరు ముగ్గురునలుగురు మనుషుల పని చేస్తారు; కూలి బాగా గిట్టుబాటవుతుంది. అటువంటిది వాళ్ళు మధ్యాహ్నం వచ్చారు. ఏమంటే వాళ్ళకు ఆ పొద్దు చద్దన్నం లేదట; అధ్వాన్నంగా డబ్బులు తీసుకపోయి, బియ్యం కొనుక్కొని వండుకొని తిని పన్నెండుగంటలకు వచ్చారు. ముందురోజు రాత్రికూడా అన్నంలేదట!

మద్రాసు షుడవహించిన సాక్ష్యాలివి. వారి పరిస్థితి ఇంతఘోరంగాకూడా వుంటుంది. ఇక గుడిసెలకు సంబంధించిన ఇక్కట్లు తక్కినజీవితావసరాలవిషయంలో వారిస్థితి ఇంకెంత ఘోరంగావుంటుందో దీన్నిబట్టే వూహించుకోవచ్చు. వీరి జీవితాలకంటే పశువులబ్రతుకే మేలేమోనని పిస్తుంది. చూస్తుంటే హృదయం ద్రవించిపోతుంది.

వ్యవసాయ కూలీల్లో పేద్దాళ్ళ (పాలేర్ల) పరిస్థితి కొంతమేలు. మేంటే -వారి ఆదాయం నికరంగా వుంటుంది; కూరనార కరువైనా, గంజినీళ్ళకయినా కొరతలేకుండా వుంటుంది; వసులబాధ లేకుండా వుంటుంది. సేద్యగాడనేవాడికి జీతాలు ఒక్కోవూళ్లో ఒక్కోరకంగా వుంటాయి. మంచిసేద్యగాడైతే సంవత్సరానికి రెండుపుట్లు పెడుతుంటారు. ఎక్కడయినా అన్నీ మొలగొలుకులయ్యేవు; వాడికోసం ప్రత్యేకంగా తక్కువ ధరకు పండే ఎర్ర శేర్లో, ఈశ్వరకోర్లో కొలుస్తారు నగం అవి, నగం ఇవి ఇచ్చేవాళ్ళు కూడా వుంటారు. వాడి కృషితో, వాడి కష్టంతో పండే మొలగొలుకుధాన్యం వాడికివ్వడానికి యితర సౌకర్యాలు సమ్మెలతో, పెద్దాళ్ళతో సాధించుకోవడం జరుగుతున్నది ప్రభుత్వం వీరికి లొంగిపోతున్నారు. అభివృద్ధి కార్యాలమీద పెట్టే మొత్తాలను తగ్గించి యివ్వినా, వీరి జీతాలను పెంచుతున్నారు. అటువంటి ప్రభుత్వం వ్యవసాయకూలీ విషయంలో విముఖంగా వున్నది? విముఖంగాలేదు - వాడిబావ వాడి అన్నట్టుగా నిరాదరిస్తున్నారు. ప్రభుత్వమంటే అందరిదీనని, కొన్నివర్గాలది మాత్రమేకాదు; ప్రభుత్వ బాధ్యత ఎక్కువ తనవద్యోగుల, పట్టణాలలోని కార్మికుల

నిరాహార దీక్షలో పాల్గొన్న కొరుటూరు యువకులు

అంతరు రైతులకు మనసు వొప్పదు! వ్యవసాయకూలి అంటే అందరిలాంటి మనిషి కాదని వీరి అభిప్రాయమో ఏమో తెలియదు. అది పోనీండి. సంవత్సరానికి రెండుపుట్లు అంటే, నెలకు వంద రూపాయలు ఆదాయం అనుకోవచ్చు. ఈ రోజుల్లో ఒక కుటుంబానికి అది ఏమూలకొస్తుంది? ఈ వంద రూపాయల జీతంతో అతను రాత్రింబవళ్ళు డ్యూటీలో వుండాలనే విషయాన్ని గుర్తిస్తే, ఆ వేతనం ఎంత స్వల్పమో తెలుస్తుంది. కాని అంతకంటే ఎక్కువివ్వడం, రైతుకూ గిట్టుబాటుకాదనే విషయమూ ఒకటున్నదనుకోండి!

డెల్టాలో వ్యవసాయకూలీస్థితి యీ విధంగావుంటే, ఒక పంట పండుతుందనే నమ్మకం లేని నాన్‌డెల్టాలో ఎంత దుర్భరంగా వుండాల్నో వూహించుకోవచ్చు!

ప్రభుత్వంలో పనిచేసే జవానులకు కూడా నెలకు రెండువందలు జీతంవస్తుంది. ఉద్యోగభద్రత వుంటుంది; వృద్ధాప్యంలో పెన్షను వుంటుంది; గ్రాట్యుయిటీ వుంటుంది; సెలవులుంటాయి - అన్ని సౌకర్యాలు, భద్రతలూ వుంటాయి. ప్రయివేటు రంగంలో పనిచేసే కార్మికులు, ఉద్యోగులకు భద్రతలు కల్పిస్తున్నది ప్రభుత్వం. కనీస వేతనాలంటూ నిర్ణయిస్తున్నది. జీవన ప్రమాణసూచికనుబట్టి, వేతనాలను సవరిస్తున్నది. నష్టంమీదపడితే సంస్థలను కూడా నెత్తినమొత్తి ఉద్యోగుల సంక్షేమాన్ని కాపాడుతున్నది. జీతాలపెంపకం కుల విషయంలో నేకాదు; అందరి సంక్షేమము, అందరి అభివృద్ధి ప్రభుత్వబాధ్యత. ప్రభుత్వ నిధులు కొన్నివర్గాలకుమాత్రం దోచిపెట్టడానికికాదు; అందరి మంచిచెడ్డ చూడడానికికూడా వినియోగపడాలి. కాని ప్రభుత్వం రైతులను విస్మరించినట్టే వ్యవసాయ కార్మికులనుకూడా నిరుత్సాహపరుస్తున్నది.

వ్యవసాయకూలీ ఈవిధంగా అనాదరింపబడడానికి కారణం అతని అశక్తతే. అతనూ సమ్మెచేయగలిగితే, అతనూ బెదిరించగలిగితే, అతనూ శత్రుత్వం ప్రకటించ చేయగలిగితే, అతనూ అరాచకకృత్యాలకు పాల్పడగలిగితే ప్రభుత్వం అతన్ని ఎప్పుడో గుర్తించివుండును; అతని స్థితిగతుల పట్ల శ్రద్ధవహించివుండును. ప్రభుత్వమే కాదు, సంఘంకూడా గుర్తించి వుండును. కాని అతను అవిద్యావంతుడైనందువల్ల, అతను ఐక్యంగా ప్రతిఘటించి పోరాటం సాగించవలసిన వాడైనందువల్ల, ఓర్పు తనబుద్ధి అని సరిపెట్టుకొనేవాడైనందువల్ల అతను గుర్తింపు పొందలేకపోతున్నాడు. గంజికూడా నోచుకోలేకపోతున్నాడు. పట్టణాలలోని ఉద్యోగ కార్మికవర్గాల వారివలె అయితే, వండించి అందరికీ అన్నంపెట్టే వ్యవసాయకూలి తిండిలేక మలమల మాడవలసిందేనా?

ఇవే అయితే అభ్యుదయ సంఘంలో వెనుకబడినవర్గమేకాదు, అతిప్రధాన వర్గమైన వ్యవసాయకూలీస్థితి యిదీ

—తరువాత 8 వ పేజీలో

ఓన్నచెరుకూరు నిరాహార దీక్షాపరులు

ఆంధ్రోద్యమంవల్ల పరిశ్రమ దెబ్బతిన్నా తనకర్తవ్యం నెరవేర్చుకొంటున్నది!

సంక్రాంతికి గుక్కతిప్పుకోనివ్వకుండా కొత్తచిత్రాలు ఆంధ్రదేశంమీద దండెత్తి వచ్చేవి. ఒకదానివెంట మరొకటి పందెం వేసుకొన్నట్టు పరుగులెత్తేవి. నిజానికి కొత్తచిత్రాల విడుదలకు మంచి అదను కూడా. గతసంవత్సరం యిదేసీజన్లో ఐదుచిత్రాలు విడుదలయ్యాయి. ఈ సంవత్సరం ఎనిమిదిచిత్రాలు విడుదలకు సిద్ధమయ్యాయి; అతేప్రత్యేకాంధ్రోద్యమం కారణంగా వాటిలో మూడు చిత్రాలు మాత్రమే వెలుగులోకి రాగలిగాయి. అమూడింటి బాతకాలుకూడా అంతంత మాత్రంగానేవుంది. కృష్ణ నటించిన 'మంచివాళ్లకు మంచివాడు' తీవ్రంగాదెబ్బతిన్నది. రామారావు నటించిన 'డబ్బుకులోకం దాసోహం', జ్యోతి ల్మీ సెక్స్ ఆకర్షణ ప్రముఖంగాకల్గిన 'వంజరంగా వసిపాప' అనుకొన్నంతబాగా పోడంలేదు.

ఇక బగవతివారి 'బంగారుబాబు' మీద పెద్దఆశలున్నాయి. జనవరి 11 తేది విడుదలకు సిద్ధంగావుండిన ఈచిత్రం వాయిదాపడిపోయింది. జనవరిలో రిలీజ్ కావల్సిన శ్రీధర్ ప్రొడక్షన్స్ 'జీవితం' రామినేనివారి 'రామరాజ్యం', ఫిబ్రవరి విడుదలకు నిర్ణయింపబడివుండిన 'దేశోద్ధారకులు', 'పెద్దకొడుకు' యిప్పుడప్పుడే వచ్చేసూచనలు కానరావడంలేదు.

ఇలాంటి పరిస్థితి యిదివరకెన్నడూ ఏర్పడలేదు. చిత్రాల విడుదల విషయంలోనేకాదు; జైఆంధ్ర ఉద్యమంపట్ల గర్జి ప్రంగాకుంటే సినీతీవులకూడా ప్రమాదం ఏర్పడిచేందేవి. నాగేశ్వరరావు, రామారావు తదితర నాయకులు ఉద్యమాన్ని ప్రోత్సహించకుంటే వారిచిత్రాలను బాయ్‌కాట్ చేస్తామని వారి అభిమానసంఘాలే అల్టిమేటమ్‌యిచ్చాయి. నిజానికి సినిమావాళ్లు రూ ఈ ఉద్యమంలోకి రావాల్సిన అవసరం లేకపోయినా ప్రజాభిప్రాయాన్ననుసరించి వారూ ప్రకటనలివ్వక తప్పిందికాదు. నాగేశ్వరరావు, రామారావు, ఎస్వీరంగారావు కృష్ణ, గుమ్మడి, శోభన్‌బాబు, జమున-నా వీరులు చెప్పనవసరంలేదు; అందరూ ఉద్యమాన్ని బలపరుస్తూ దినదినం పత్రికాప్రకటనలు చేశారు, యింకా చేస్తున్నారు.

దీన్నిబట్టి తేలేదేమిటంటే— రాజకీయనాయకులేకాదు, సినిమా తీవలుకూడా ప్రజాభిప్రాయాన్ని గౌరవిస్తూ, వారి సమస్యలలో భాగస్వాములు కవలసిన తీవదలిమాల నెమర్కొవలసినసుంది. తామెక్కడో దూరంగావున్నా మనుకొంటే కుదరదు. ఎంతదూరంలోవున్నా, ఎంతఅందుబాటు కాకుండావున్నా ప్రజల పిలుపును వారు గౌరవించితీరాలి.

కొంత ఆలస్యమైనా సినిమాపరిశ్రమ ఆంధ్రోద్యమంచేత ప్రభావితమైందనే అనాలి. ఉత్తరాఖండ్ లో సినిపుర్కో కుండా పెద్దలుకొందరు నడుంబిగించి రంగంలోదిగారు. నిర్మాతలు, దర్శకులు వగైరాలు కలిసి 'మానవతాదిద' వసూలు చేస్తున్నారు. వ్యక్తిగతంగా నటీనటులు వేలకువేలు విరాళాలిస్తున్నారు. ఆపదలో వున్న ఎన్. జి. ఓ. లను ఆదుకోడానికి ఉత్సాహంతో ముందుకొస్తున్నారు. ఈ ఉద్యమంలో సినిమావారి ప్రోత్సాహం, వారిచేయూత భవిష్యత్తు మరచిపోలేదు.

ఆంధ్రదేశంలో ఏవిపత్తు సంభవించినా సినిమారంగం కదుల్తుంది. కరువుకాటకాలు ఏర్పడినా, వెల్లువలతో జనధన నష్టాలు సంభవించినా సినిమావారు ఊరకలేసి, కార్యరంగంలోదిగి చేతనైనంత ఆదుకొంటున్నారు.

చరిత్ర ఎరుగని మహోద్యమం జరుగుతున్నతరుణంలో సినిమారంగం చేతులు ముడుచుకొని కూర్చోలేదుకదా! అందుకే తనకర్తవ్యం నెరవేర్చింది. ప్రజలు తమపట్ల చూపుతున్న అభిమానానికి, ఆదరానికి రుణంతీర్చుకొంటున్నది. ఇది సంతోషించవదగిన సంగతి.

ఆకటుకోయతో 'జీవితం'

తెలుగు దర్శకులు కళ్లతెరచిచూడడం లేదుకాని, మనచుట్టూ, మనపరిసరప్రాంతాల్లో ఎంతఅందం ఎంతప్రకృతి రామణీయత లేదు! అసలు బొట్‌డోర్ షూటింగు అంటేనే మనవాళ్లకు తలనొప్పి. మద్రాసు నుంచి అలా తరలించుకొని విదూర ప్రాంతాలకుపోతే అక్కడ వాతావరణం అనుకూలిస్తుందో లేదో; అనుకూలించినా జనం చుట్టుముట్టి కార్యక్రమం సక్రమంగా షెడ్యూలుప్రకారం నడవనిస్తారో లేదో— యిన్ని అనుమానాలు. ఈ బెడదంతా ఎందుకు, స్టుడియోలోనే ఒకసెట్టు వేసుకొని సరిపెడదామని సాధారణంగా నిర్మాతలు తలపోస్తుంటారు. కాని ఎంతటి నవ్యవేశానికి బయలుదేరాలన్నా, సహజత్వానికి చేరువ కావాలన్నా బొట్‌డోర్ చిత్రీకరణే ఉత్తమం. బాపు చిత్రం 'సాక్షి'లో ఏదైనా అందంవుందంటే అది బొట్‌డోర్‌వల్లనే వచ్చింది. 'మూగమనసులు' కథలో గోదావరిలందు చిత్రీకరణ పూర్తిచేసి. బి.ఎన్. రెడ్డిగారు 'రంగులరాట్నం'లోనేకదా శ్రీశైలం సహజసౌందర్యాన్ని, కన్నులకు కట్టేట్టు చేశారు? అప్పుడప్పుడే మన దర్శకులు బొట్‌డోర్ ప్రాముఖ్యతను గుర్తిస్తున్నట్టున్నారు.

బొట్‌డోరు అంటే ఏ కొత్తకో మరెక్కడికో కాదు. మనవాళ్ళుగాక అవుతాయి.

చిత్రజగత్

తెలుగుదేశంలో ప్రకృతిసౌందర్యం కొత్తగా లేనట్టు దూరపుకొండలమీద చూపులు సారిస్తారు.

ఇంతవరకు ఏచిత్రమూ ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేయని అరకులోయను శ్రీధర్ ప్రొడక్షన్స్ 'జీవితం' వినియోగించుకొన్నారు. 'స్విట్జర్లాండ్ ఆఫ్ ది ఈస్ట్' అని విదేశీ యాత్రికుల ప్రశంసలను పొందిన అరకులోయ అందాలను 'జీవితం' తెరకెక్కించింది. కోటన్‌బాబు, శారదపై రెండు పాటలు అక్కడ చిత్రీకరించబడ్డాయి. కథ సి. ఆర్. దారామం. దర్శకుడు కె. ఎస్. ప్రకాశరావు, సంగీతం రమేష్‌నాయుడు. జయంతి, గుమ్మడిరావుగారా ఈ చిత్రంలో వున్నారు.

బాపు చిత్రంలో క్రొత్తనాయిక

దర్శకుడుగా బాపుకొక ప్రత్యేకస్థానం వుంది. ఆయన అభిమానుల ఆశించినంత స్థాయికి బాపు చేరుకోలేకపోవచ్చు; కాని యింకా ఎదగగలడని, మంచిచిత్రాలు— గర్వించదగిన చిత్రాలు— అందించగలడనే ఆశ యిద్యాడు. చాలామంది దర్శకుల్లో కనిపించని స్పార్క్ బాపులో వుంది. బాపు గీసే చిత్రాలంత అందంగా తీసే చిత్రాలు వుండకపోవచ్చు అయినా వాటిలో ఏదో కొత్తదనముంటుంది. 'బుద్ధిమంతుడు' నిర్మించిన చిత్రకల్పనావారు రెండవ చిత్రం ర గుల్లో బాపు దర్శకత్వాన నిర్మించబోతున్నారు. 1965లో 'భారతి'లో ప్రచురితమైన ముళ్ళపూడి వెంకటరమణ కథ 'జనతా ఎక్స్‌ప్రెస్' ఈ చిత్రానికాధారం. నాయకుడు నాగేశ్వరరావు, నాయిక క్రొత్తనటి లత. చిత్రం చాలాభాగం బొట్‌డోర్‌లో చిత్రీకరించబడుతుంది. ఘంటసాల తర్వాత చెప్పుకోదగిన గాయకుడుగా ఇప్పుడిప్పుడే రాణిస్తున్న రామకృష్ణ యిందులో పాటలు పాడ్తాడు. నాగభూషణం, రాజబాబు, అల్లు రామలింగయ్య, ధూళిపాళ, సాక్షి రంగారావు, రావికొండలరావు, సూర్యకాంతం వగైరాలు నటిస్తున్నారు. తారవర్గం చూస్తుంటే యిది పూర్తి హాస్యరసచిత్రంలా వుంది. సంగీతం మహదేవన్. కథ, మాటలు ముళ్ళపూడి రమణ.

—

ముద్దుకృష్ణ మరణం

'వైతాళికులు' సంకలనకర్త, విమర్శకుడు, నాటకకర్త శ్రీ ముద్దుకృష్ణ ఈనెల 6 తేదీన— సరిగ్గా తన 76 వ జన్మదినాన— మద్రాసులో కన్నుమూశారు. ముద్దుకృష్ణ సాహితీవేత్తలందరికీ ఆప్తమిత్రుడు. ఆయన సహృదయం అందర్నీ ఆకట్టుకొనేది. 'వైతాళికులు' సంకలనానికాయన రాసినముందుమాటలు చాలకాలం గుర్తుండిపోగలవు. వివరణ కవులను గూర్చి ఆయన రాసిన వాక్యాలు వారికవే సాటి. ఏ తెలుగుకవిని గూర్చి అయినా అంతకన్నా స్పష్టంగా, క్లుప్తంగా, తూచినట్టు మరెవ్వరూ చెప్పలేరేమో! సినిమా రచయితగాకూడా ముద్దుకృష్ణకు మంచిపేరుంది. కొంతకాలం జెమినీలో పనిచేశారు. మొన్న ముదిగొండ లింగమూర్తి, ఈరోజు ముద్దుకృష్ణ; వెంకటపతిరాయనికి చెందిన మహనీయులొక్కొక్కరే రాలిపోతున్నారు.

భారతీయ చలనచిత్ర రంగంపై సాంఘిక దృక్పథంగల కొత్తతరం ప్రభావం

ఒక కొత్తతరం ముందుకు వస్తూంది. కొత్తగమ్యం నిర్దేశించుకొని, కొత్తబాటలు వేసుకొంటూ, కొత్తగమనం అలవర్చుకొంటూ వడివడిగా వస్తూంది. ఈ కొత్తతరం భారతీయ చలనచిత్ర రంగాన్ని ప్రభావితం చేస్తూంది. పాతదారిన్నే— నలుగురూనడిచి నలిగినదారిన్నే— సాగిపోవడానికి, కళ్లుమూసుకొని నడిచిపోవడానికి అలవాటుపడ్డ పాతతరం ఈ కొత్తతరాన్నిచూచి ఆశ్చర్యపోతూంది తమ పునాదులకు ప్రమాదం వాటిల్లినందుకు, తమప్రతిభ, ఘనత, ప్రయోజకత్వం ప్రశ్నించబడుతున్నందుకు పాతతరం విచారించే రోజు దగ్గరలోనే వుంది.

పది పదిహేను సంవత్సరాలుగా భారతీయ చలనచిత్రాలకొక అర్థం, ప్రయోజనం లేకుండాపోయాయి. సినిమా అంటే యేమిటో, ఎందుకో సరిగ్గా తెలియని వారందరూ నిర్మాతలూ, దర్శకులు అయి రాజ్యంచేస్తున్నారు తామేంచేస్తే అది ఘనకార్యం అన్నట్టు చెలామణీ అయిపోతున్నారు. సమాజంపట్ల తమకొక బాధ్యత వున్నదన్న సంగతే గుర్తించుకోకుండా చిత్రాల తీస్తున్నారు. సినిమా అంటే సమాజానికి సంబంధించని ఒక వ్యాపార ప్రక్రియగా భావిస్తున్నారు. వారు ఆడిందే ఆట పాడిందిపాట ఇంతకాలంసాగింది; ఇంకా కొంతకాలం సాగవచ్చుకాని ఎల్లకాలం సాగదని యిప్పుడిప్పుడే సూచితమౌతూంది.

ఇన్నేళ్ళ మన సినిమాలను నాలుగైదు తరగతులుగా విభజించవచ్చు వాటిలో పెద్దతరగతి- ప్రేమాయణం. ఒకమ్మాయి-యిద్దరబ్బాయిలు, లేక ఒకబ్బాయి – ఇద్దరమ్మాయిలు - యిదే ఎక్కువగా మన సినిమాకథలను మలిచే యితివృత్తం. జీవితంలో ప్రేమవుంది; కాని అదేజీవితం కాదు. దానికవతల బోలెడంత జీవితముంది. అసలు విక్కవమది జీవితాల్లో ప్రేమకున్న స్థానంఅతిస్వల్పం. అమ్మాయి అబ్బాయి పెళ్లిచేసుకోవడమే తమ జీవితలక్ష్యమైనట్టు, యింకో దృష్టి, ఇంకో ఆలోచన లేనట్టు ప్రవర్తించడం మనసినిమాల్లోనే చూస్తాం ఆర్థిక సమస్యలు వాళ్ళకు

ఉత్తర, దక్షిణ చిత్రలోక సమీక్ష

వుండవు; సాంఘిక సమస్యలు అసలు వుండవు. విగతా ప్రపంచమే వాటికి కనిపించదు.

మన దర్శకులకు తెలిసిన మరొక యితివృత్తం క్రైం. దీనికి యిటీవల మరింత విస్తృతి ఏర్పడింది. బాస్ ముఠాలు, క్లబ్ నగ్ననృత్యాలు, పిస్తల్ యుద్ధాలు, భూగర్భ రహస్యగృహాలు, కార్లలో విమానాల్లో తరుముకోవడాలు ఈ దేశంలో, ఈసమాజంలో ఎక్కడ, ఎప్పుడు సంభవమో ఆ దర్శక మహామహులకే తెలియాలి.

ఇదిగాక అడపాదడపా స్త్రీ కన్నీటిని ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేసే ఒకతరహా చిత్రాలు వస్తుంటాయి. కష్టాలు, కన్నీరు తప్ప తీర్పులు గాకరిపిసే ప్రేక్షకుల ధనరాసులు కురిపిస్తారనే నమ్మకంతప్ప వీటికి సినిమా సాహిత్యకావగాహన బొత్తిగా శూన్యం. ఒకవేళ ఏదైనా ఒక సాంఘిక సమస్యను ఎన్నుకొని కథ మలచుకొన్నా చివరకది సాంఘిక రూపాన్ని కోల్పోయి వ్యక్తిగత స్థాయికి దిగజారిపోతుంది.

అతే చిత్రకారులందర్నీ ఒకేగాట కట్టివేయలేము. ఇన్ని మసిబొగ్గుల్లోను కొన్ని మాణిక్యాలు మెరుస్తున్నాయి. నిజానికి ఆ మాణిక్యాలే ఇంతకాలం ఆశాకిరణాలుగా వుంటున్నాయి.

ఇటీవల భారతీయ చలనచిత్రరంగంలో చెప్పుకోదగిన మార్పులొస్తున్నాయి. సాంఘిక దృక్పథం, ఊహాబలం, సృజనాత్మకశక్తిగలిగిన యువదర్శకులు రంగంలోకి వస్తున్నారు 'నిర్దిష్టమైన లక్ష్యంతో భావాలతో ఈ కళా ప్రక్రియను వారు చేపడుతున్నారు. ముఖ్యంగా ఉత్తరాది సినిమాపరిశ్రమల్లో వీరి ప్రభావం బాగా ప్రబలమౌతుంది.

'భువన్ షోమ్' ఈ కొత్తవానికి నాంది పల్కింది. ఆతర్వాత హిందీలోను, బెంగాలీలోను అనేకానేక అత్యుత్తమ చిత్రాలు కొత్తదారిలో కొత్త అంగాహారతో నిర్మించబడ్డాయి పాత మూళ్ళాలను, స్థిరపడిపోయిన పద్ధతులను, అవాస్తవపోయిన యితివృత్తాలను వదలి, సాంఘిక ప్రయోజనాన్ని దృష్టిలోవుంచుకొని మానవ నైజాన్ని సున్నితంగా ప్రతిబింబిస్తూ వ్యాఖ్యానించే చిత్రాలు యిప్పుడిప్పుడే ప్రేక్షకుల కట్టుకొంటున్నాయి. చాలా గడ్డి అర్పుతో, ఆర్భాటాలు బొత్తిగాలేకుండా, జనాకర్షణ మంత్రాలను గూర్చి అసలు పట్టించుకోకుండా, తికరణశుద్ధిగా వుంటున్నాయి ఈ చిత్రాలు.

ఒక బస్సు డ్రైవరు భార్య ఊహాలు యితివృత్తంగా నిర్మించబడిన చిత్రం 'ఉస్కిరోటీ'. బస్‌స్టాప్‌దగ్గర నిల్చొని భర్తకు భోజనం అందించడానికి కాచుకొనివుండే ఆప్పుడు ఆమెలో కలిగే ఊహాలే యీ చిత్రకథ

'కంకు' ఒక విధవరాలిగాథ. ఇందులో నాయికగానటించిన పల్లవిమెహతా పిగాలో చలనచిత్రోత్సవాల్లో ఉత్తమనటిగా ఎన్నికైంది. పల్లవి మంచి పేరున్న రంగస్థల నటి. 'కంకు' ఆమె ప్రథమచిత్రం. 'ఉస్కిరోటీ'లో భావంప్రధానమైతే, 'కంకు'లో పాత్రచిత్రణకు ప్రాముఖ్యం.

'ఖిలోనేవాలా', 'సారాఆకాశ్' చిత్రాలు కూడా భావప్రధానమైనవి.

కన్నడంలోనూ యిటీవల ఈ భావవిప్లవం వస్తూంది. పఠాభి 'సంస్కార', గిరీశ్ కర్నాడ్ 'వంశవృక్ష' వస్తున్న కన్నడ చిత్రాలు ఈ కోవకు చెందినవి. మలయాళంలోనూ అడపాదడపా కొత్తబాటలో నడచే చిత్రాలు వస్తున్నాయి.

ఏదొర్చి పాతపోకడలను అలవర్చుకోలేక, అర్థంచేసికోలేక, కొత్తమార్గాన్ని అనుసరించలేక గానుగెద్దులమాదిరి వుంటున్నది తెలుగు చిత్రసీమ ఒక్కటే మనవాళ్ళు వ్యాపారరంగంలో లక్షలార్జించేస్తున్నారు కాని, కళారంగంలో దివాలా తీస్తున్నారు. మరి ఈ మధ్య వస్తున్న చిత్రాల్లో సామాజిక దృక్పథమే వుండటం లేదు; ప్రయోగాత్మక ధోరణులు అసలు కనిపించవు; సృజనాత్మకమైన ఊహాశక్తి

—తరువాయి 8 వ పేజీలో

ఉద్యమవార్తలు (3 వ పేజీ తరువాయి)

క్యతావాదులు బిమ్మలను తంతారని బెదిరిస్తూ, విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులను భయపెడుతూ, రాత్రి పదిగంటల తర్వాత వీధుల్లో కన్పించినవారిని ఎటువంటి హెచ్చరికలేకుండా సి.ఆర్.పి. వారిచేత కాల్చి చంపడము, స్టేషన్లకు తీసుకెళ్లడము జరుగుతున్నదని, సర్కిల్ ఇన్‌స్పెక్టరును హద్దుల్లో వుంచలేనందున తర్వాత వచ్చే పరిణామాలకు పైఅధికారులే బాధ్యత వహించవలసివుంటుందని నెల్లూరుజిల్లా ఆంధ్రసేన తీవ్రంగా హెచ్చరిస్తున్నది-అంటున్నారు గౌరవ కార్యదర్శి శ్రీ జి రామమూర్తి.

★ ★ ★

సమ్మెలోవున్న ప్రభుత్వోద్యోగుల, వారి కుటుంబసభ్యుల సౌకర్యార్థం ఆంధ్రసేన అధ్వర్యాన అల్లూరులో ఒక వైద్యశాల తెరవబడినది; ఆంధ్రసేన గౌరవాధ్యక్షులైన శ్రీ శేబాల విజయకుమార రెడ్డి ప్రారంభోత్సవం చేయగా, శ్రీ పోల రెడ్డి చెంచు-మాడ్డి అధ్యక్షత వహించారు; డాక్టరు రామమూర్తి, చక్రపాణిగారలు వైద్యశాల నిర్వహణ బాధ్యతను వహించారని ఆంధ్రసేన కన్వీనరు శ్రీ కె. హరి నారాయణరెడ్డి తెల్పుతున్నారు.

★ ★ ★

5 తేది పొదలకూరు ఆంధ్రసేన అధ్వర్యంలో సభ జరిగింది. వెంకటగిరి శాసనసభ్యుడు శ్రీ ఒరేపల్లి వెంకటసుబ్బయ్య అధ్యక్షత వహించారు. ఎం. ఎల్. సి. శ్రీ తేగారామగోపాలరెడ్డి, ఎం. ఎల్. ఎ. శ్రీ నువ్వుల వెంకటరత్నం నాయుడు శ్రీ పి. రాజశేఖరరెడ్డి ప్రసంగించారు. శ్రీ తుమ్మల పెంచలయ్య వందనాలతో సభ ముగిసింది.

8 తేది ఉదయం పొదలకూరు సినిమా హాల్లో శ్రీ తుమ్మల పెంచలయ్య అధ్యక్షతన ఆంధ్రసేన కార్యకర్తల సమావేశం జరిగింది. జిల్లా కన్వీనరు శ్రీ కె హరి నారాయణరెడ్డి ప్రసంగించారు. పామూరు కృష్ణయ్య ధన్యవాదములు చెప్పారు.

పొదలకూరు ఆంధ్రసేన అధ్యక్షుడుగా తుమ్మల పెంచలయ్య, కార్యదర్శిగా పామూరు కృష్ణయ్య ఎన్నుకోబడినారు

★ ★ ★

అల్లూరు ఆంధ్రసేన సమావేశం 8 తేది జరిగింది శ్రీ కె. సి. చౌదరి అధ్యక్షత వహించారు శ్రీయుతులు జి. రామమూర్తి, పి. బాలకృష్ణారెడ్డి, కె. హరినారాయణరెడ్డి గారలు ప్రసంగించారు. శ్రీ సి. పి. ప్రసాద్ కృతజ్ఞతలు చెప్పారు.

అల్లూరు ఆంధ్రసేన అధ్యక్షుడుగా కె. సి. చౌదరి, సాధారణ కార్యదర్శి-కన్వీనరగా సి. పి. ప్రసాద్ ఎన్నికైనారు.

కోవూరు సత్యాగ్రహం

ఉంఘ సమర్థ సమితి కోవూరు శాఖ అధ్వర్యంలో 14 తేది నుండి సత్యాగ్రహం జరుగుతున్నది.

14తేది పోలీస్‌స్టేషన్ పికెటింగుకు శ్రీ దేవిశెట్టి మ్యాల్యాద్రి అధ్వర్యంవహించారు; సత్యాగ్రహం 11 మంది లో అడ్వొకేట్ శ్రీ బత్తెన వెంకటరమణారెడ్డి కూడా వున్నారు.

15 తేది మేజిస్ట్రేట్ కోర్టువద్ద శ్రీ వేలాయుధ మణయ్య అధ్వర్యంలో తొమ్మిది మంది పికెటింగ్ జరిపారు.

16 తేది శ్రీ పిచ్చిక వెంకటసుబ్బయ్య నాయకత్వాన తాలూకా ఆఫీసువద్ద పికెటింగు జరిగింది. తొమ్మిదిమంది పాల్గొన్నారు

పొదలకూరు ఉద్యోగులు

పొదలకూరు ఎ. ప్రాయాన్ సొసైటీ షణ్ముఖ్ గా గజెటెడ్ ఆఫీసర్ల సహకారంతో గ్రామస్థులనుండి రూ 7,000 లు వసూలు చేసి, 9 తేది ఒక్కొక్కరికి అరవై

రూపాయల వంతున 118 మందికి ఉచితంగా పంపిణిచేయబడిందని కార్యదర్శి శ్రీ ఆర్. ఆర్. సింగు తెల్పుతున్నారు. సహాయపడిన గ్రామస్థులకు, సహకరించిన ఎన్. జి. ఓ.కు ధన్యవాదములు తెల్పుతున్నారు.

—తరువాయి 4 వ పేజీలో

రైతులోకం

(6వ పేజీ తరువాయి)

దుర్భరంగావుండడం సిగ్గుచేటైన విషయం. వ్యవసాయకూలీల ఆందోళన లేనందువల్ల, సంఘటిత ఉద్యమం లేనందువల్ల వీరికోసం ఎవ్వరనే విషయాన్ని ప్రభుత్వం మరచిపోయింది. అందరివలెనే వీరూ జ్ఞాపకం చేయగలిగితే, వీరికి న్యాయం జరుగుతుంది. ఇంతవరకు వ్యవసాయ కూలీల సమస్యలను చేపట్టినవారుకానీ, వారిపట్ల సానభూతిగా మాట్లాడినవారు కాని తమ రాజకీయాలకు వారిని వుపయోగించుకున్నారుకప్ప ఆ తే ప్రయోజనాన్ని చేకూర్చలేకపోయారు. పైగా రైతు-కూలి మధ్య ద్వేషాన్ని రగుల్కొల్పి, తమపబ్బం గడుపుకున్నారు. సోషలిజం వైపంచాన్ని అరచేతిలో చూపించిన ఇందిరాగాంధీకూడా ప్రత్యక్షంగా వారి బ్రతుకుల బాగుపరచుటకు ఏమీచేయలేదు. భూములు పంచలేదు, ఇళ్ళు కట్టించలేదు, సంవత్సర పొడవునా పనిచూపి చేసేదు వ్యవసాయ కూలీలు యివ్వటివరకు పంచితుకే ఆ ప్యార. ఇక నైనా వారి అభ్యున్నతికి క్రియాత్మకమైన కృషి జరక్కుంటే వారు సహించరు, క్షమించరు. పట్టణాలలో వుద్యమాలు జరిగినా, విద్వంసకృత్యాలు జరిగినా, సమ్మెలు జరిగినా తాత్కాలికంగామాత్రమే వ్యతిరేకత స్తంభించిపోతున్నది. వ్యవసాయకూలీల్లో పేరుకపోయిన అసంతృప్తి బద్దలైనదంటే, బానిసత్వమే బద్దలైపోతుందని గ్రహించాలి. అతను సహనిరాకరణానికి దిగితే తాత రా వస్తువులతో మాడవలసివస్తుందని గమనించాలి. ఆ పరిస్థితి రాకముందే వ్యవసాయకూలీల విషయంలో శ్రద్ధవహించడం మంచిది.

—

కె. ఏ. ఆర్.

(3వ పేజీతరువాయి)

వచ్చింది. ఈసారైనా ఎన్నికల్లో నీతిపరులైనవారిని చూచి ప్రజలు ఎన్నుకోవాలి. కై ఆంధ్ర వుద్యమానికి సంబంధించికూడా రాజకీయ నాయకులు పేపర్లలో మొదటి పేజీలో పెద్దక్షరాలతో రావాలని ఏమేమో చెప్తారు. ఆ ఆఫీసుల్ని ఈ ఆఫీసుల్ని తగులబెట్టమంటుంటారు. అక్కడా మన ఆస్తే. అటువంటి పని లాస్తే పాలిన్ కాల్పులు జరుగుతుంది. ఆమాయకులు చస్తారు. ప్రాణాలు కలువైనవి. పోతే రావు. నాయకులేవైనా చెప్తే ముందు వారిని ఉంతమనండి, వారివెనుక మీరునడవండి. దౌర్జన్యాలు, హింసాకృత్యాలు అవసరం లేదు. ఉద్యమం అహింసా పద్ధతుల్లో జరగాలి. ఆ దేదీక్షతో జరిగితే, ప్రత్యేక రాష్ట్రాన్ని ఒకరివ్వలేరు; దానిపాటికదే వస్తుంది..."

ఒక సభలో ఒక నాయకుడు కాల్పండి, పూడ్చండి అని నిప్పులు కక్కుతూ మాట్లాడారట. కె.ఏ.ఆర్. వినయంగా - మీలోలి రావడం పొరపాటుసార్ - అన్నారట. నేను రేపు వెళ్లిపోతున్నానులే అన్నారట ఆ నాయకుడు రాజకీయవాదులు, రాజకీయేతరుల దృష్టికోణంలో, వైఖరిలో ఎంత తేడా వుంటుందో చూపడానికే ఈనాలుగు మాటలు వుదహరిస్తున్నాము. ఇంత బాధ్యతాయుతంగా ఉద్యమంలో పాల్గొంటున్న కె. ఎ. ఆర్. ను ఉపసరైనా అభినందించి తీరాలి.

—

చిత్రసమీక్ష

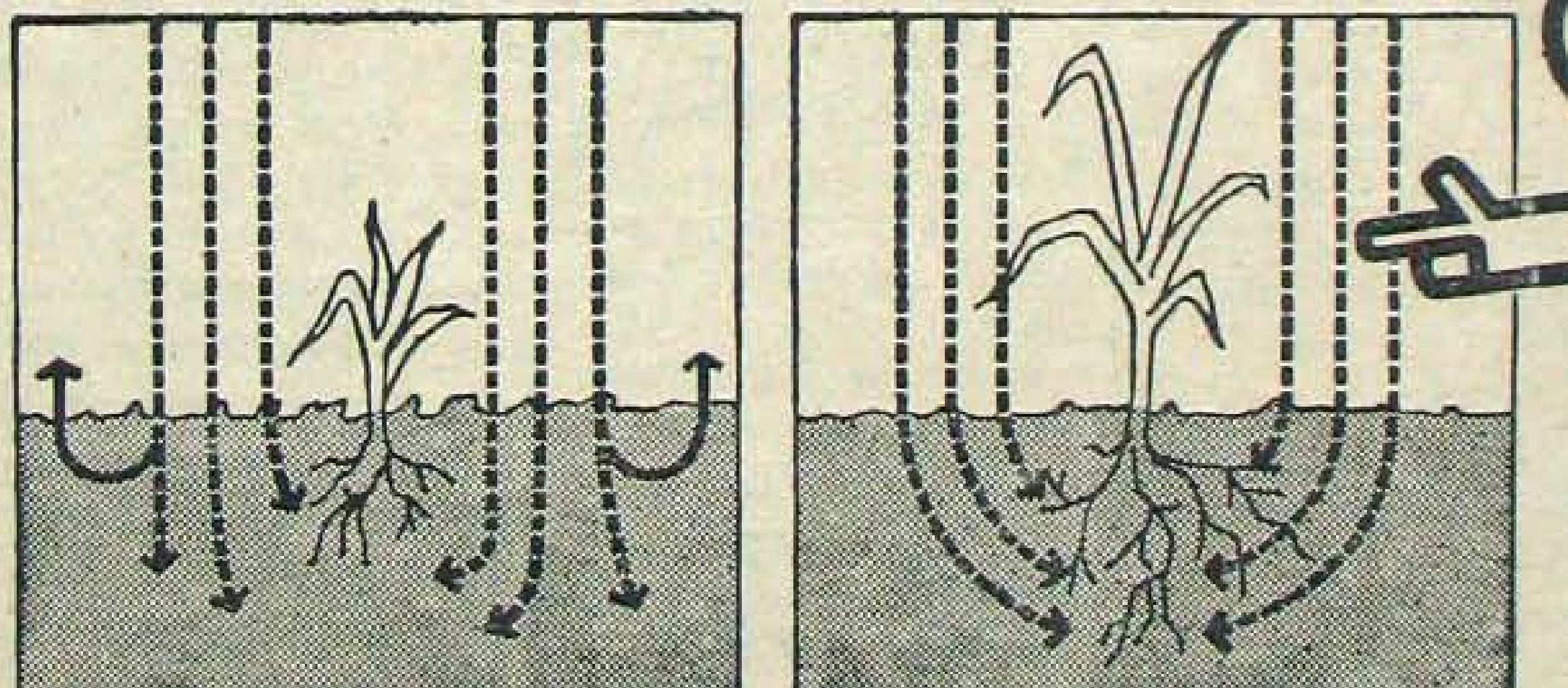
(7వ పేజీతరువాయి)

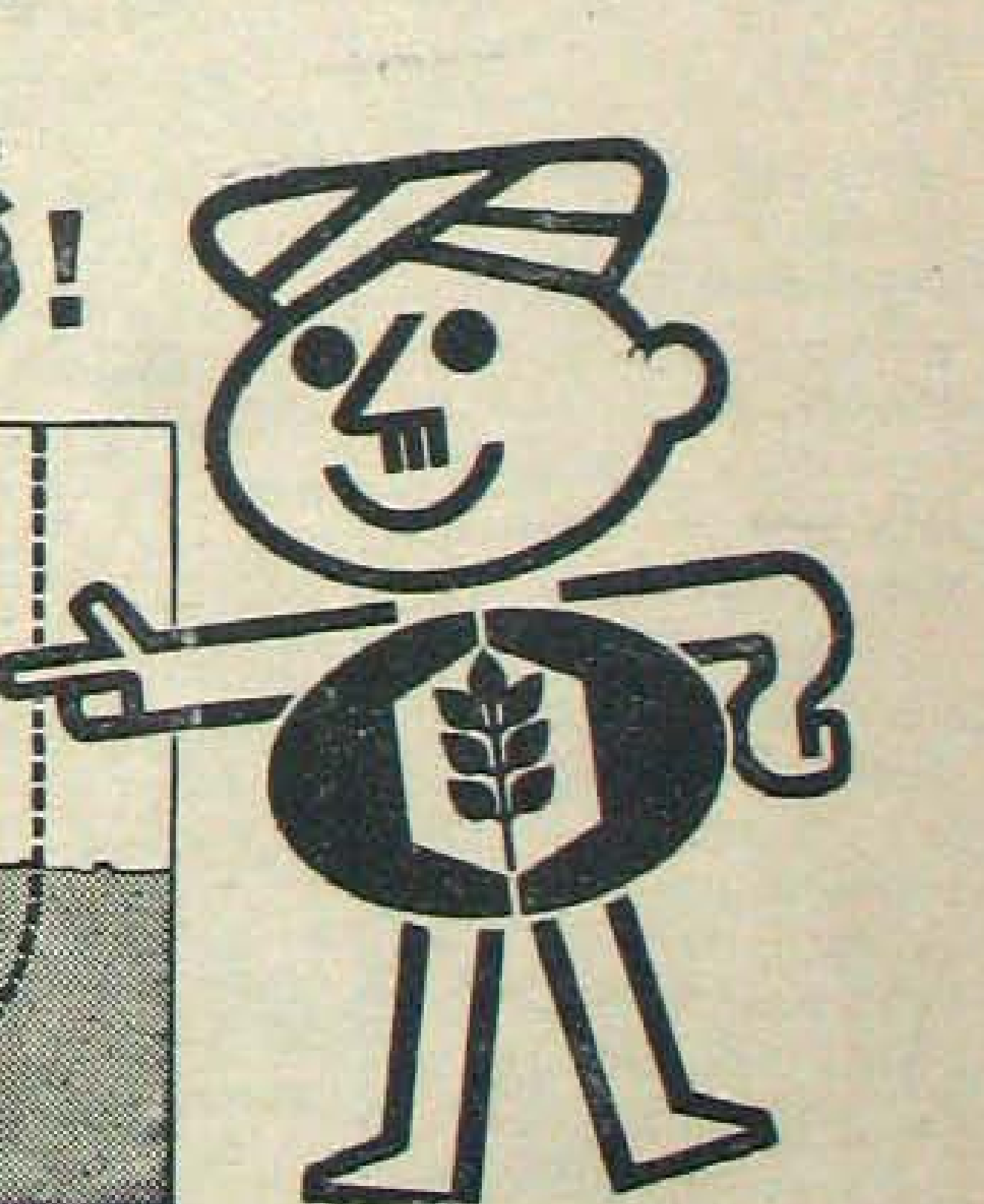
మచ్చుకైనా దొరకదు. ఒకచిత్రం తయారుచేసుకొంటే అదేమాదిరి చిత్రాలు గాడిదాటుగా వరుసది వస్తాయి పేర్లలోకూడా పోలికలు రకం ఘనవారి భావదారిద్ర్యానికి ఒక నిదర్శనం. రెడీమేడ్ దృశ్యాలు, డాన్సు పాటలు, కొట్లాటలు సభ్యహితంకాని అసహజ సంఘటనలు, పాత్రలు- యివీ మన తెలుగుసినిమాల ముడిసరుకులు.

ఈ భావదారిద్ర్యం తొలగించగల యువతరం, సాంఘికబాధ్యత గుర్తెరిగిన ఉత్తమ కళాకారులు తెలుగు సినీమారంగం ప్రవేశించగల్గితేనే దీనికి మోక్షం. ఉత్తరాదిన ఫిల్మ్ ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్ ఇలాంటి టాలెంట్‌ను ప్రోత్సహిస్తూంది మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం 'శామ్‌న్' లాటి ప్రయోగాత్మక చిత్రాలకు టాక్సు మినహాయింపు కలిగించింది. ఈ విధమైన ప్రోత్సాహం ఆంధ్ర ప్రభుత్వంనుండి వస్తేనే తెలుగుసినిమా బాగుపడుతుంది. అంతేకాని చిత్రరంగంలో తలలుపండినవారిలో యిక మార్పు వస్తుందని ఆశించడం వెర్రితనంతగ.

— —

గ్రోమోర్ కాంప్లెక్స్ ఎరువులు భూమిలో పోషక పదార్థములను చేర్చటం మాత్రమే కాదు, వివిధ పైరులకు కావలసిన సంపూర్ణ పోషణ నిస్తాయి. అదే గ్రోమోర్ కాంప్లెక్స్ ఎరువుల ప్రత్యేకత!

చాలా రకాల ఎరువులు వాడితే

నత్రజని మురుగు నీటి ద్వారాను, వాయు రూపంలోను వృధా అయిపోతుంది. భాస్వరామ్లం రసాయనిక మార్పుచెంది పైరుకు అమరూలంగా అందదు.

గ్రోమోర్ వాడి తేడా చూడండి

అమోనియా రూపంలో అందే నత్రజని భూమిలో నిలిచి పైరు పెరిగినంత కాలం వృధా కిందక లభిస్తుంది. భాస్వరామ్లం నీటిలో కరిగి పైరుకు చాలా అమరూలంగా అందుతుంది.

గ్రోమోర్ కాంప్లెక్స్ ఎరువులు మీ డబ్బుకు మహత్తరమైన విలువను అందజేస్తాయి!

Edited, Printed and Published by N. Sree Ramamurthy, at the Zamin Ryot Press, 170, Tipparajuvari Street, Nellore (A. P.)